

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk 2024

Heidi Knutsen og Håvard Rønningen Graarud, NIBIO

9. desember 2025

Foto: Heidi Knutsen

Analysene for 2024 viser

- **Stor auke i jordbruksinntekt etter eit dårleg år i 2023**
- Eit godt kornår
- Auke i mjølkekvote, omsett mjølk og mjølkepris
- Ein liten auke i arbeidsinnsats
- Høge nettoinvesteringar, særleg på Jæren

Driftsgranskingar i jord- og skogbruk

Rekneskapsresultat 2020

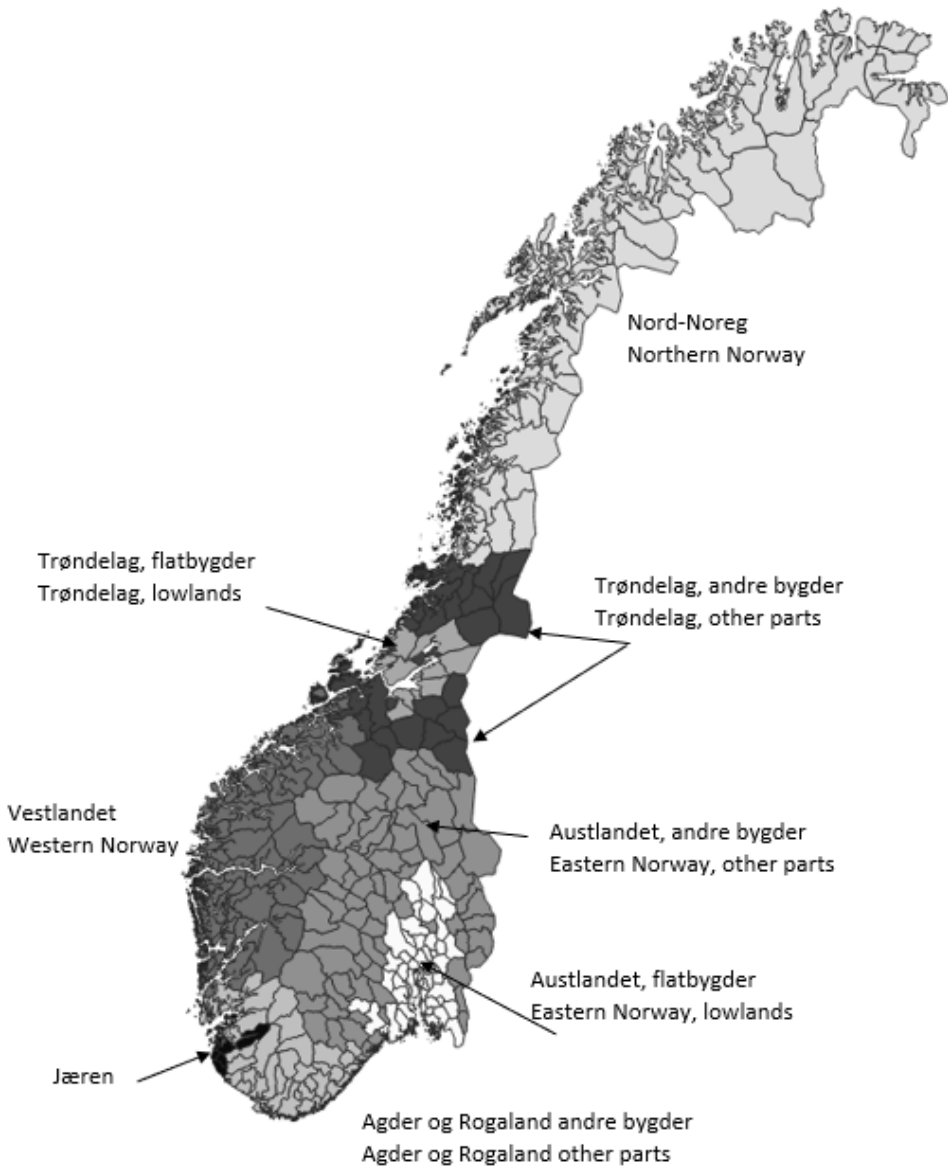
Account results in agriculture and forestry 2020

Kva er driftsgranskingane?

- Del av den offisielle statistikken i Noreg
- Rekneskapsgransking der deltakarane er tilfeldig trekte blant føretak som søker produksjonstilskot
- Frivillig deltaking, 932 med i 2024
- Nyttar skatterekneskap, registerdata, og opplysningar frå gardbrukar

Inn deling i regionar, storleiksgrupper og driftsformer

- 8 regionar
- 6 storleiksgrupper
- I 2025 er det kjørt gjennomsnitt for 24 driftsformer (875 bruk)
- 57 bruk i driftsformer med mindre enn 5 bruk

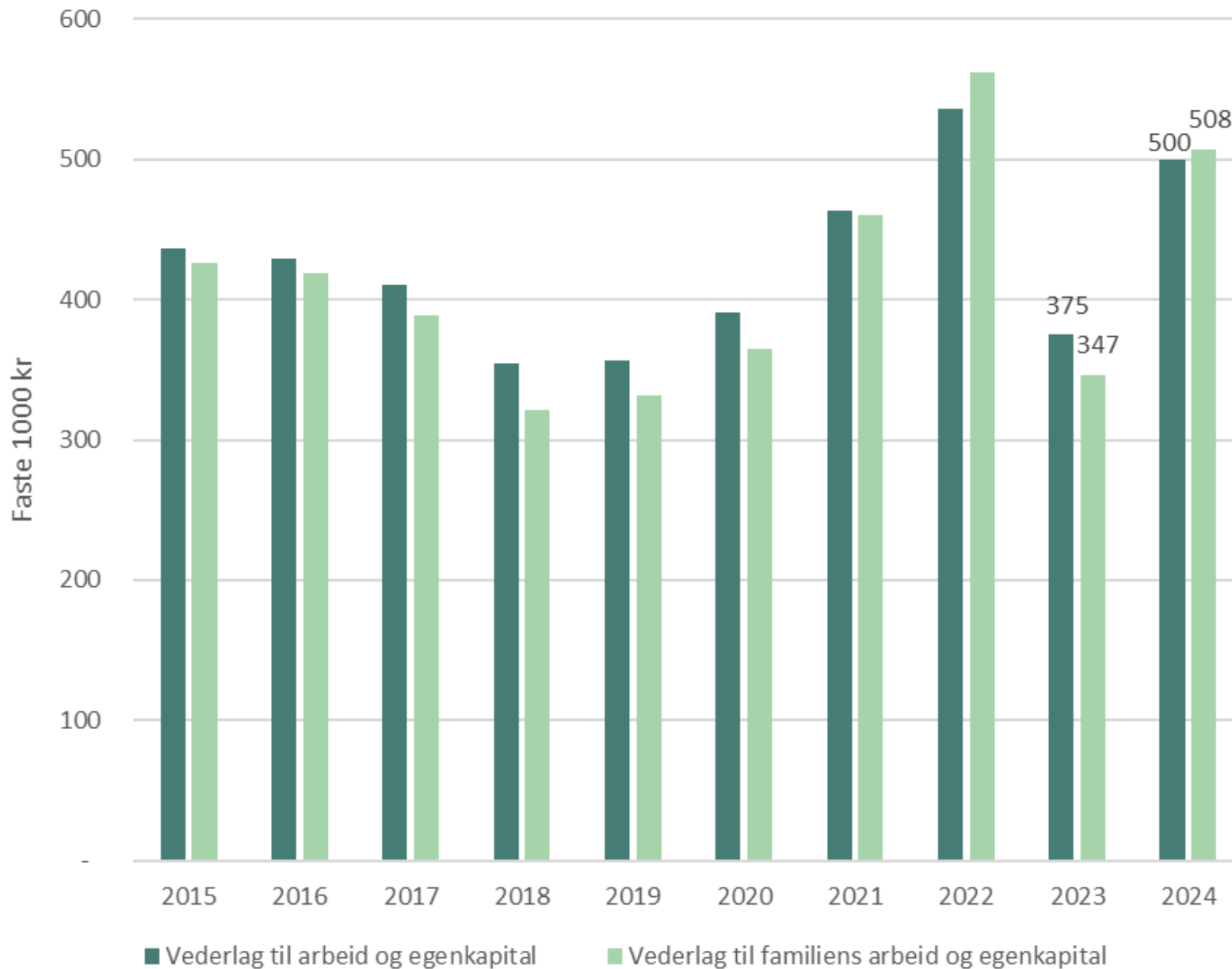

Formål og samfunnsnytte

- Viser **resultat og utvikling** i økonomisk tilstand på bruk der inntekta frå jordbruk eller skogbruk har eit vesentleg omfang.
- Vert nytta som **grunnlag for referansebruksberekningane** som er ein del av talgrunnlaget til jordbruksforhandlingane
- Er **datagrunnlag** for forskning og utgreing, rådgjeving, underlag for offentleg politikk, forvaltning, undervisning og grunnlag for rekne ut samfunnsmessig verdiskaping i landbruket.
- Gir grunnlag for **samanlikning** med annan nasjonal og internasjonal statistikk.

Resultater 2024

Jordbruksinntekt målt som:

- a) Vederlag til alt arbeid og egenkapital per årsverk
- b) Vederlag til familiens arbeid og egenkapital per årsverk (≈årsresultat per familieårsverk)

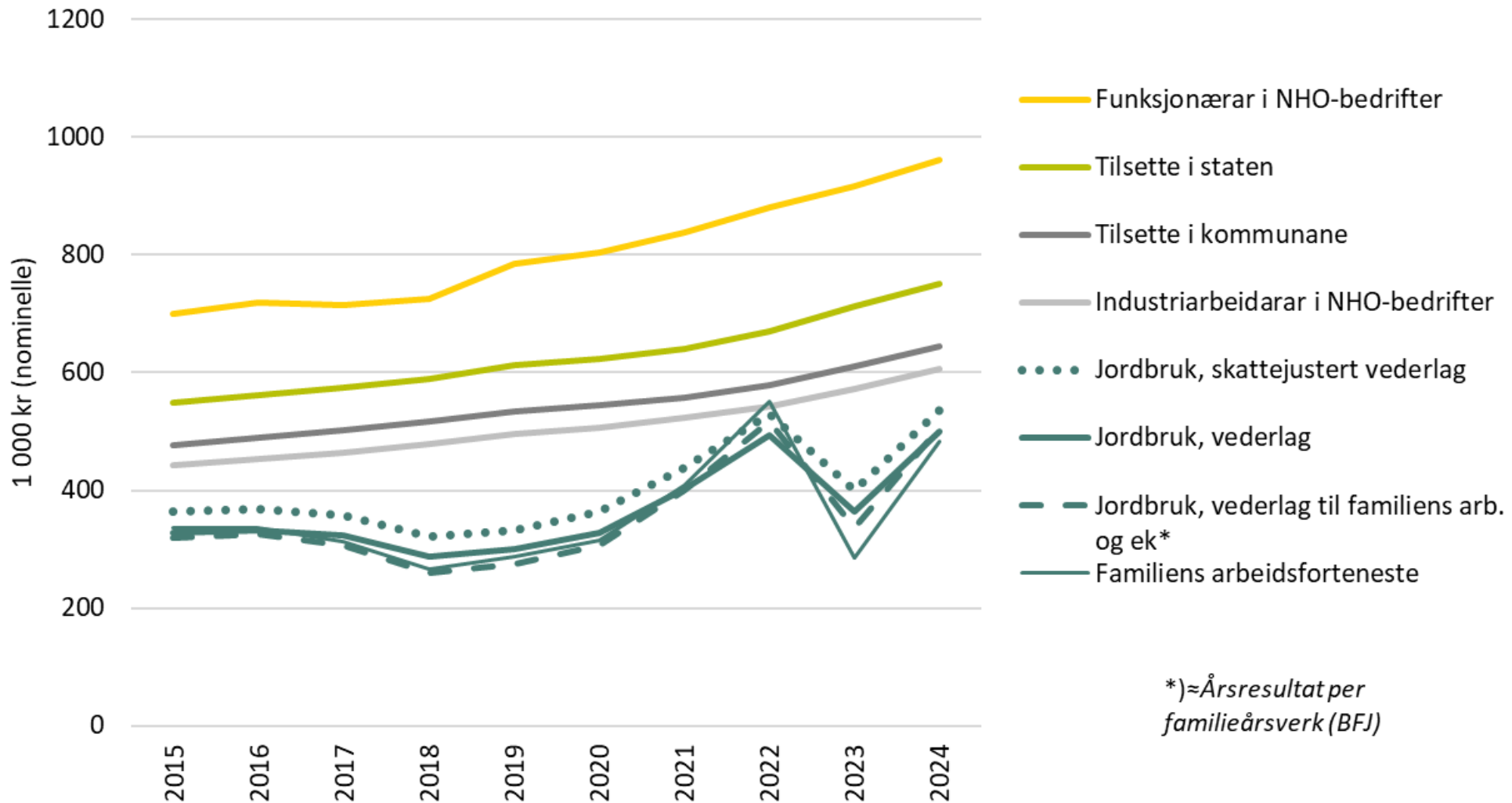
Prosentvis endring*

	a)	b)
2022–2024	2 %	-2 %
2023–2024	37 %	51 %

*) Beregnet fra nominelle tall

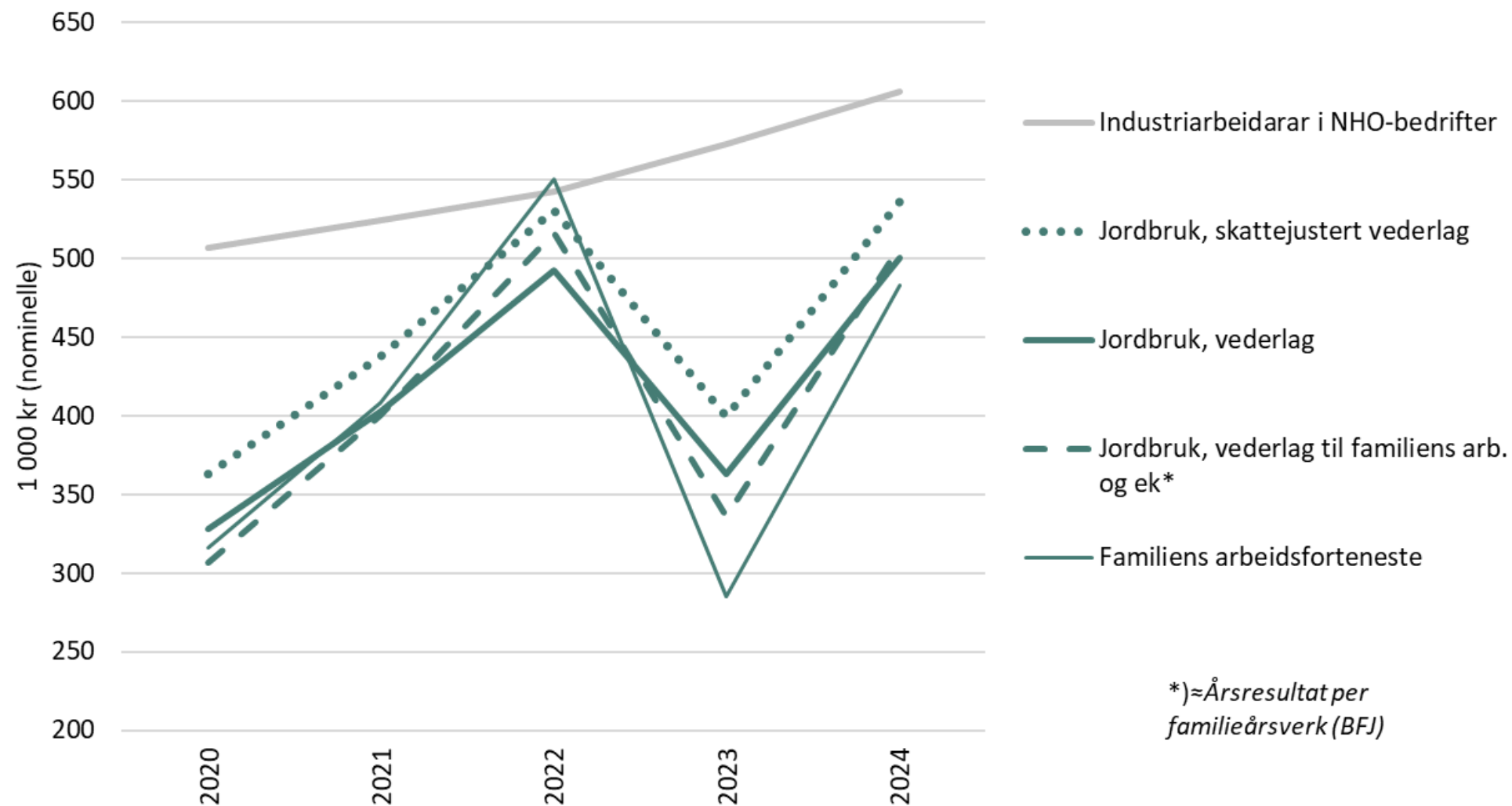
Lønsutvikling diverse yrke, nominelle kroner

(alle resultatmål fra jordbruket er per årsverk à 1845 timar)

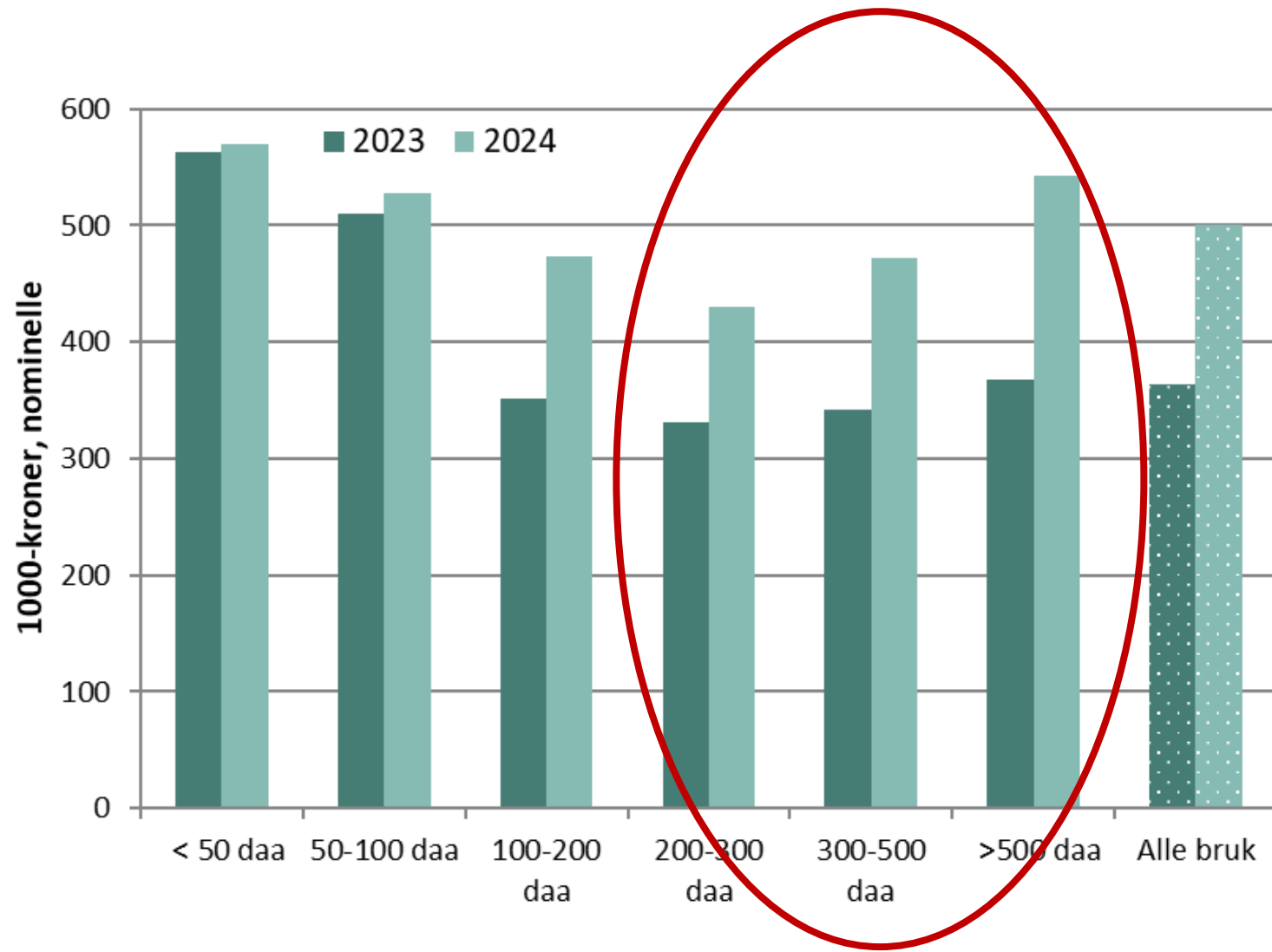

Skilnad mellom ulike resultatmål for jordbruket, 2020–2024

(alle resultatmål frå jordbruket er per årsverk à 1845 timar)

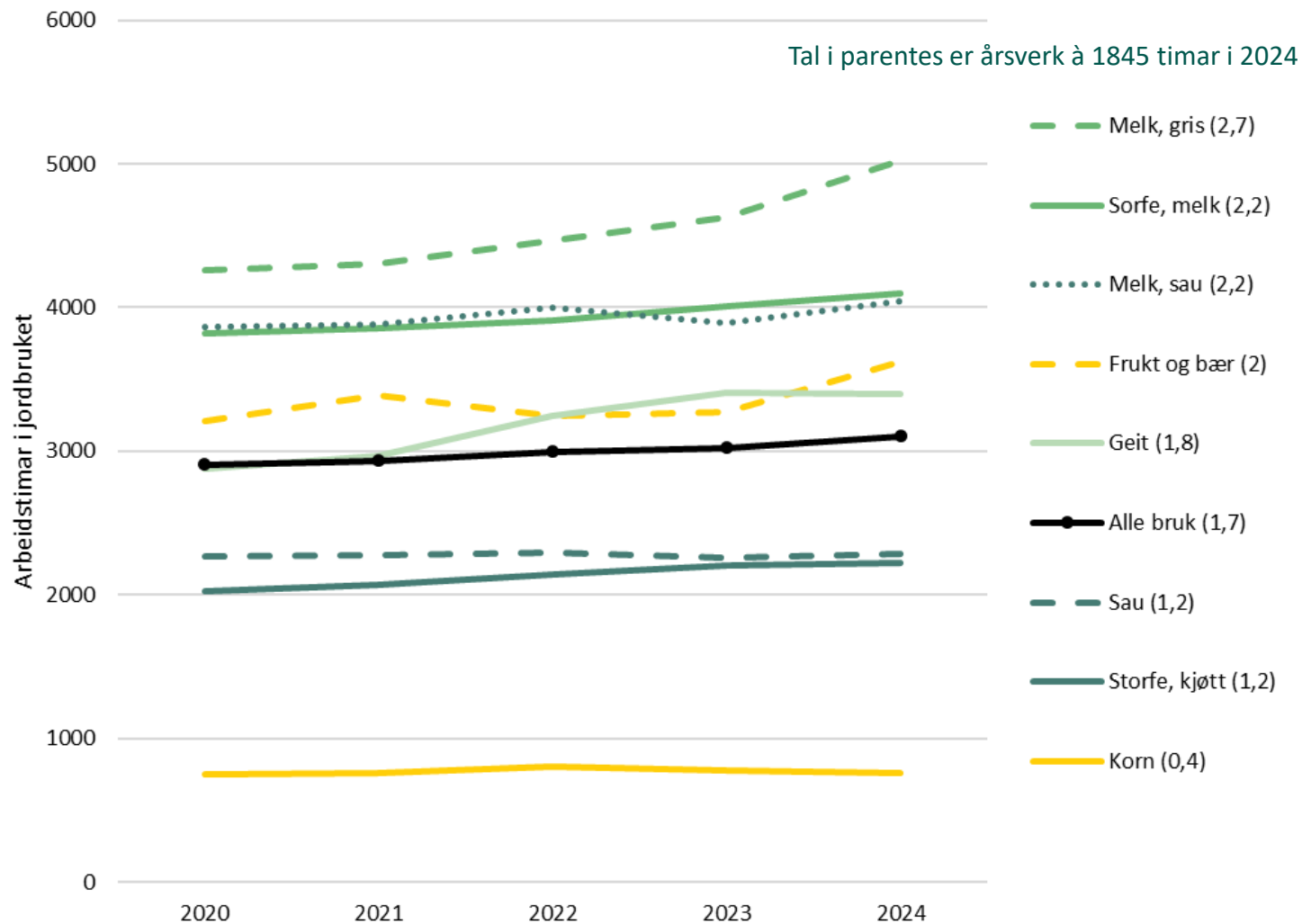
Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, storleiksgrupper

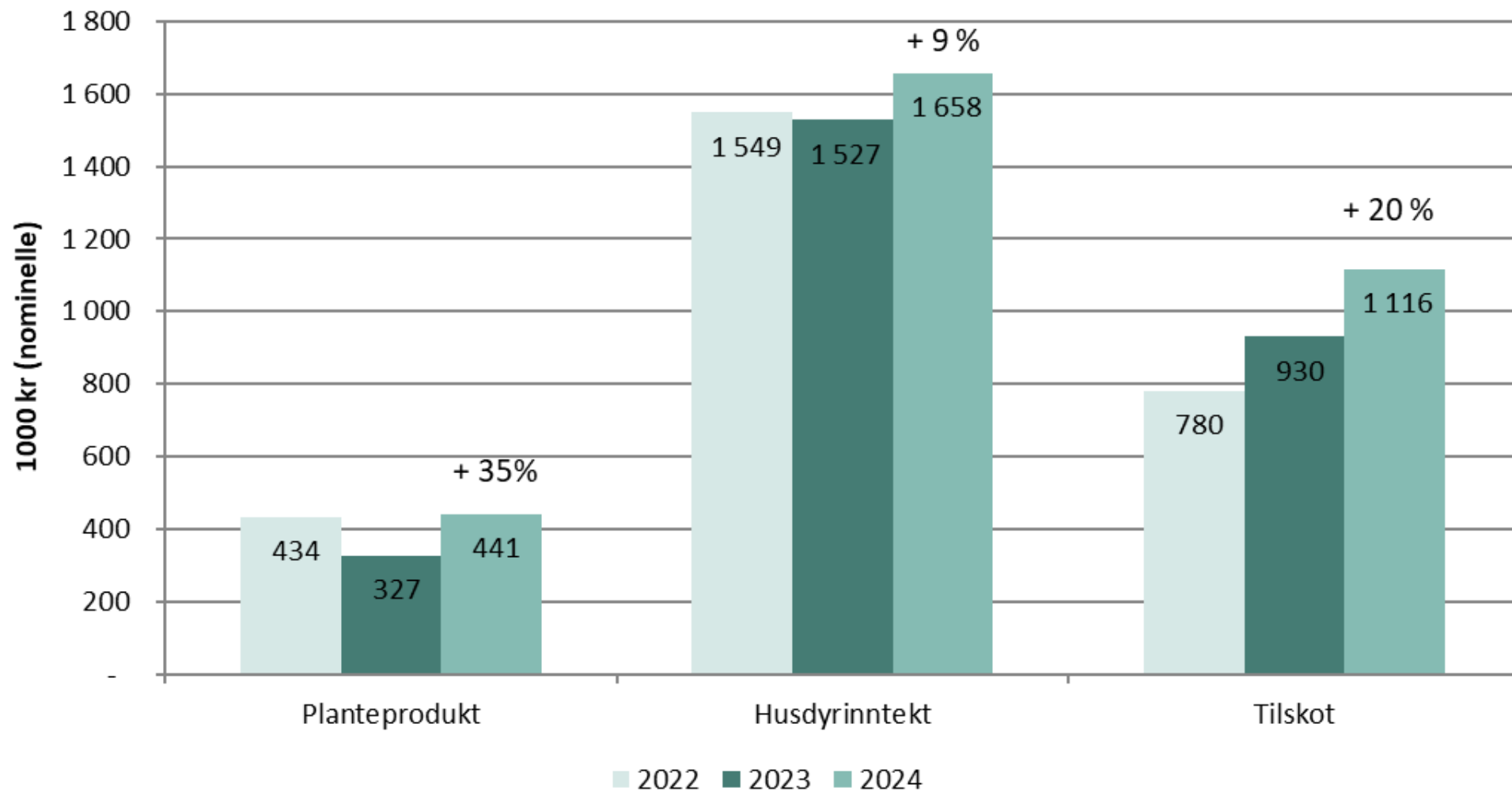
I 2024 lå 81,3 prosent av bruka i driftsgranskingane i dei tre største storleiksgruppene

Av alle bruk som søker tilskot, er 81,5 prosent av arealet på føretak som har 200 dekar eller meir

Arbeidstimer i jordbruket, gjennomsnitt per bruk

Utvalgte produksjonsinntekter – nominelle kroner

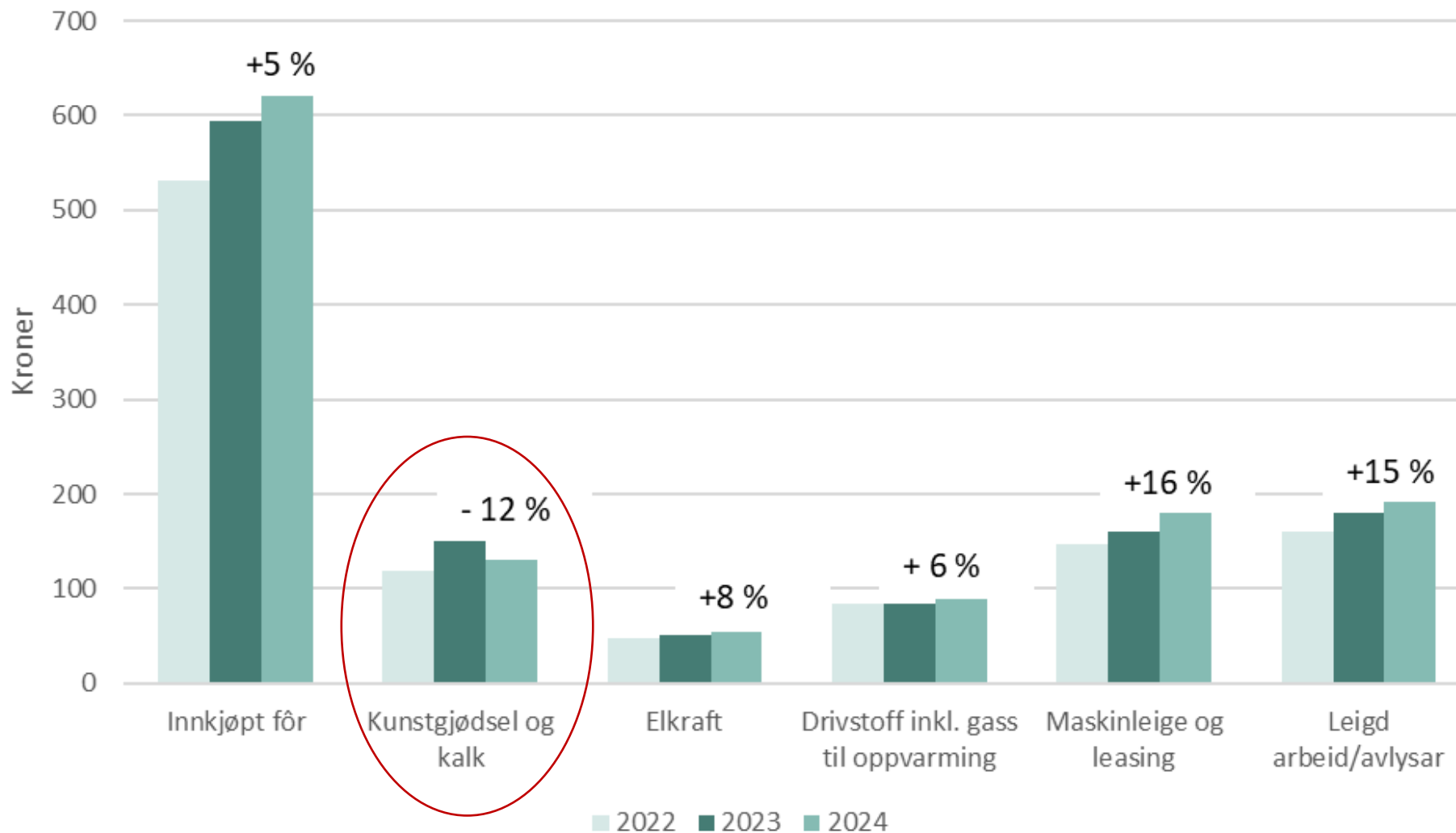

Produksjons-
inntekter i alt auka
med 15 %

Totalt kr 3,31 mill. i
gjennomsnitt per
bruk

Tal over søyler er
prosentvis endring frå
2023 til 2024

Utvalgte kostnader – nominelle kroner

Totalt auka
kostnadene med 8 %

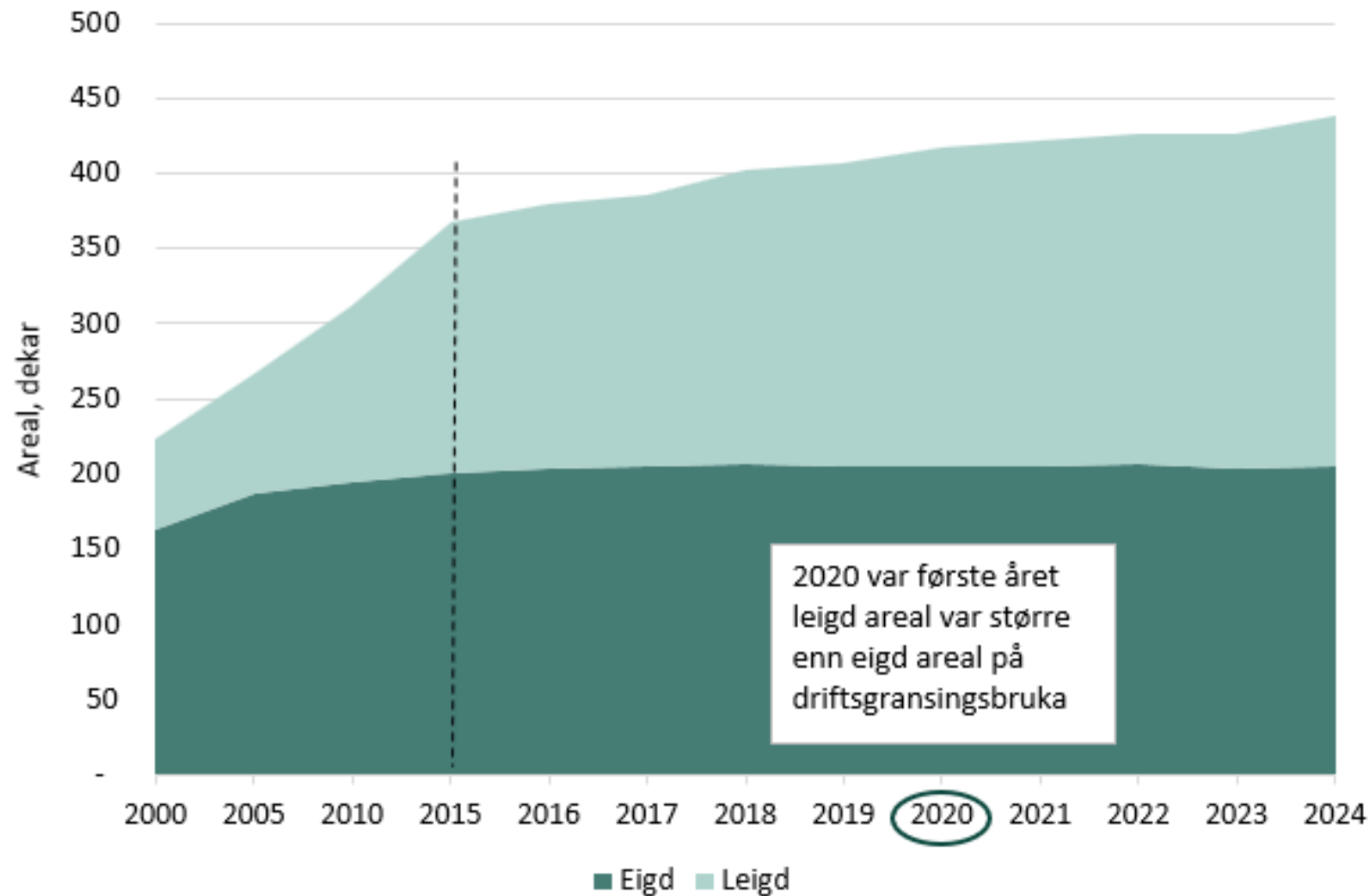
Sum kostnader 2,52
mill. kr i gjennomsnitt
per bruk

Tal over søyler er prosentvis
endring frå 2023 til 2024

Avling og areal

Utvikling i eigd og leigd jord

2024:
Jordbruksareal i alt:
438 daa
herav leigd: 233 daa

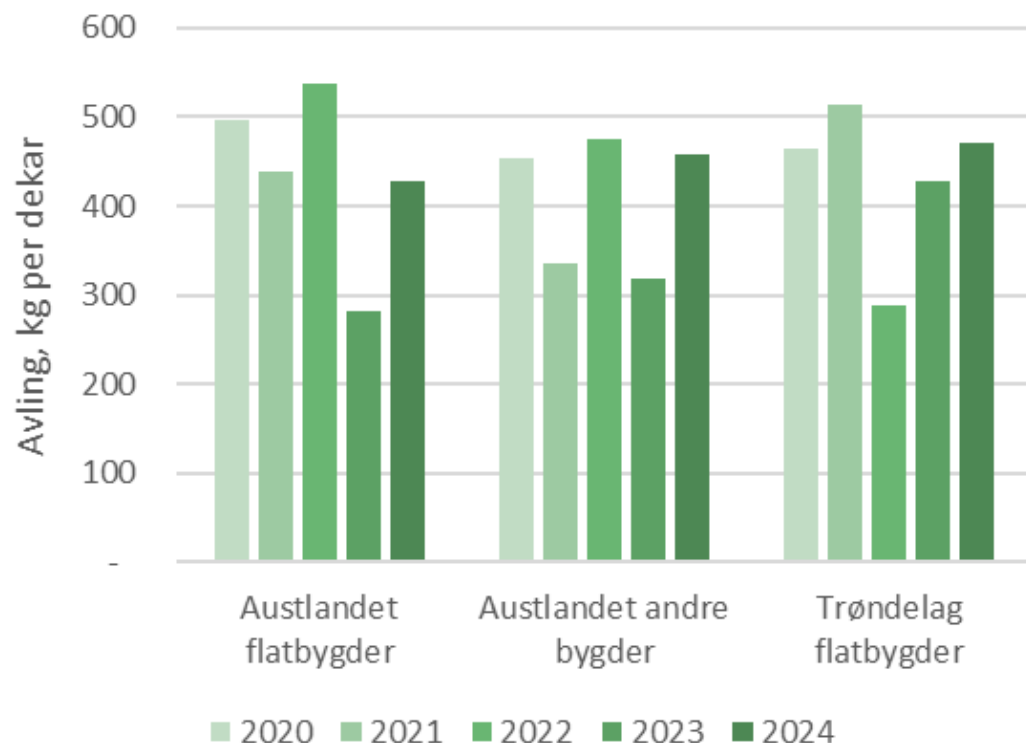
Kornavlinger, kg per dekar

Gjennomsnitt landet i 2024:

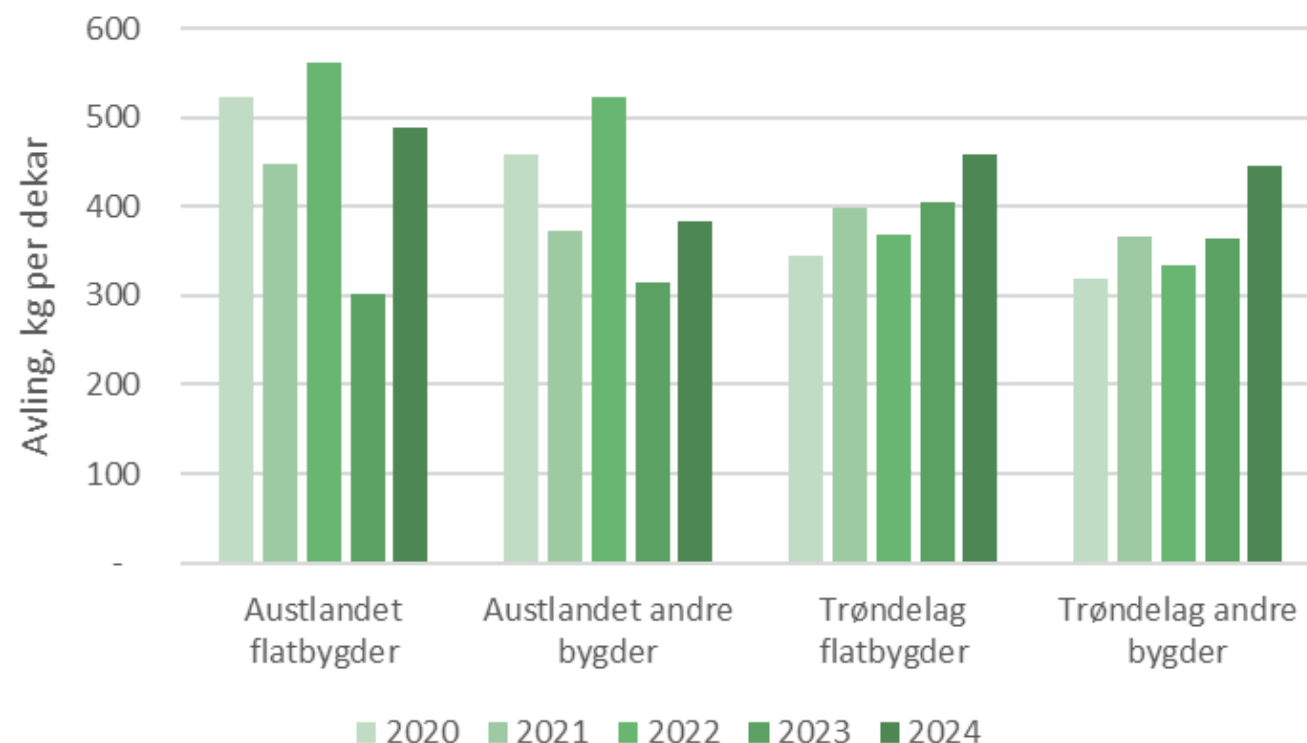
Bygg 458 kg per dekar (+36 %)

Hvete 428 kg per dekar (+46 %)

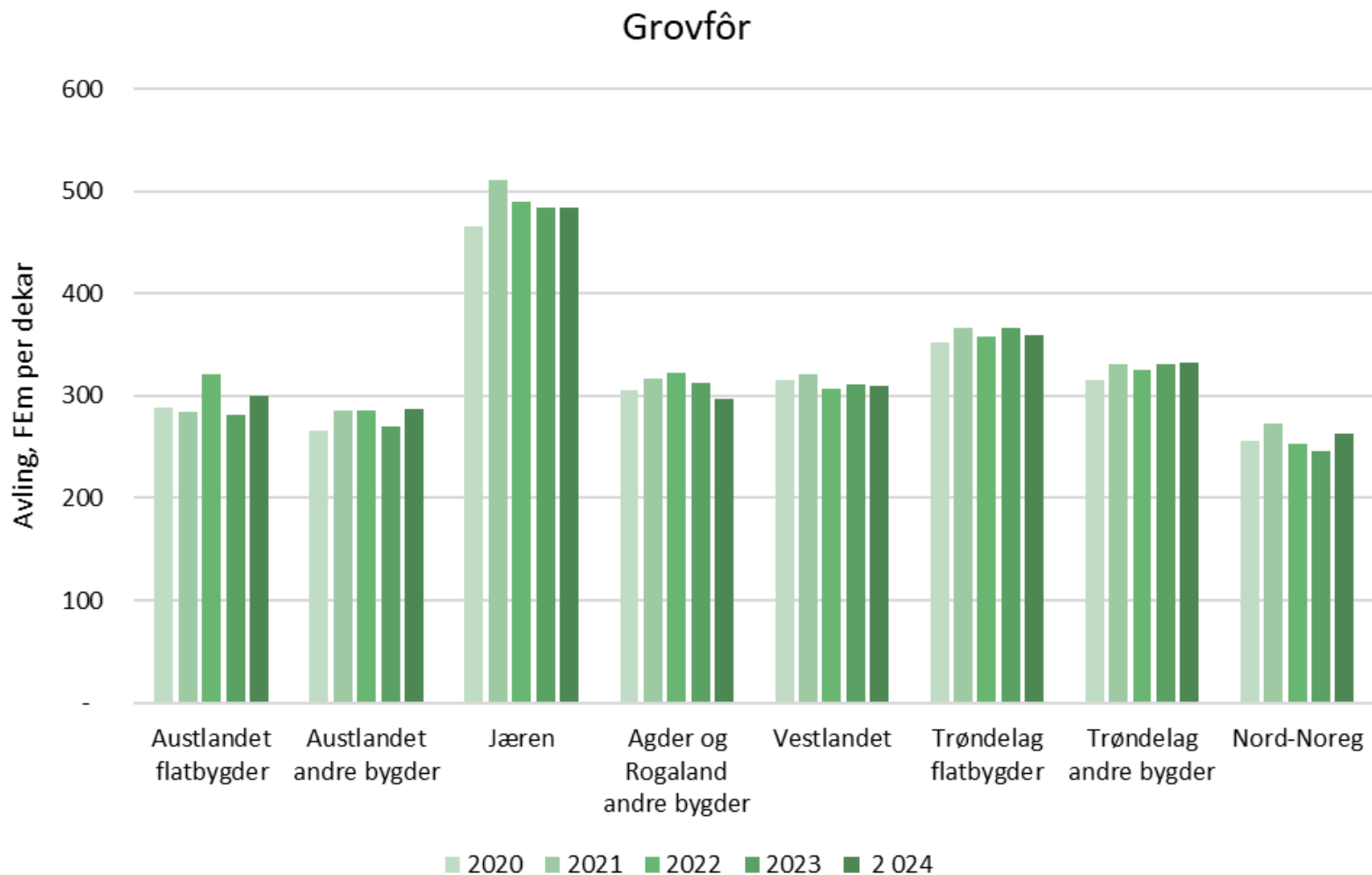
Hvete

Bygg

Grovfôravløinger i Fem per dekar, landsdeler

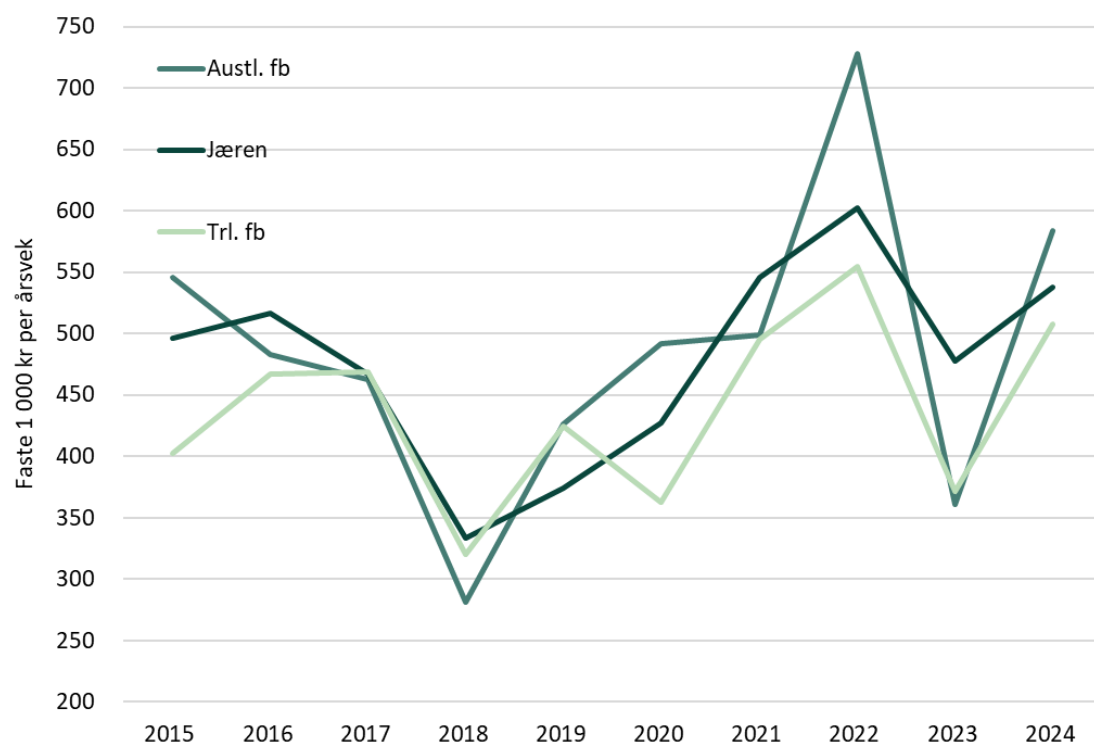
Gjennomsnitt for landet

317 Fem per dekar (+2 %)

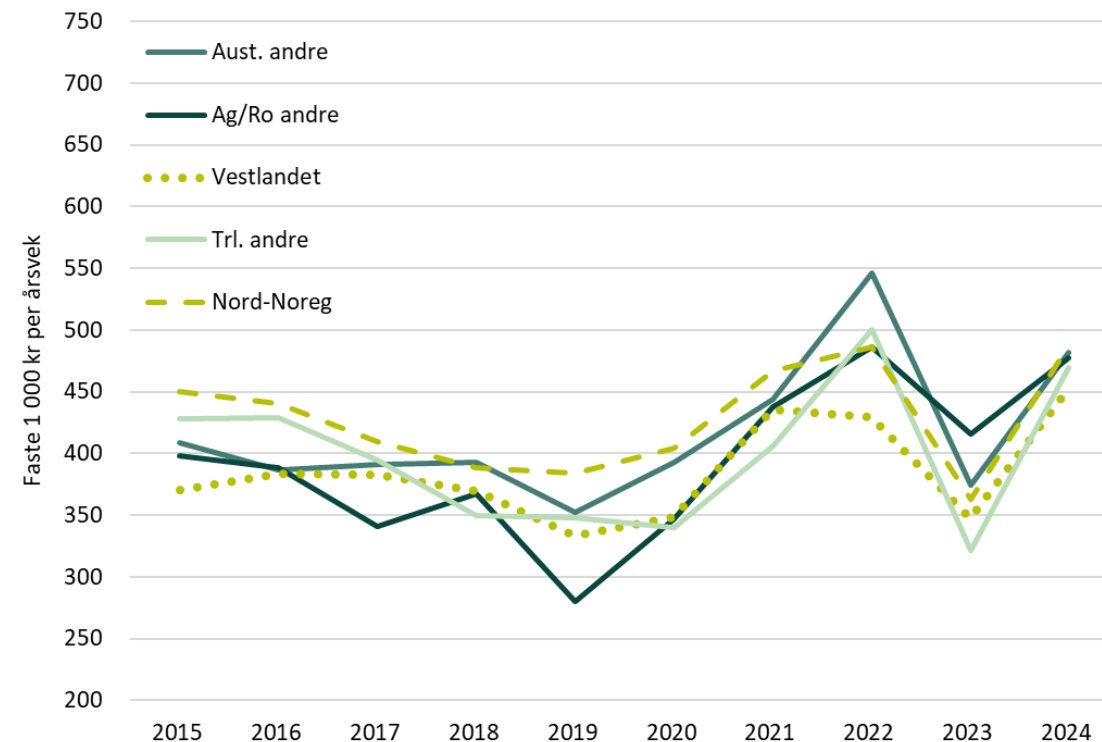

Regionar

Utvikling i vederlag til arbeid og egenkapital i faste kroner

Flatbygder

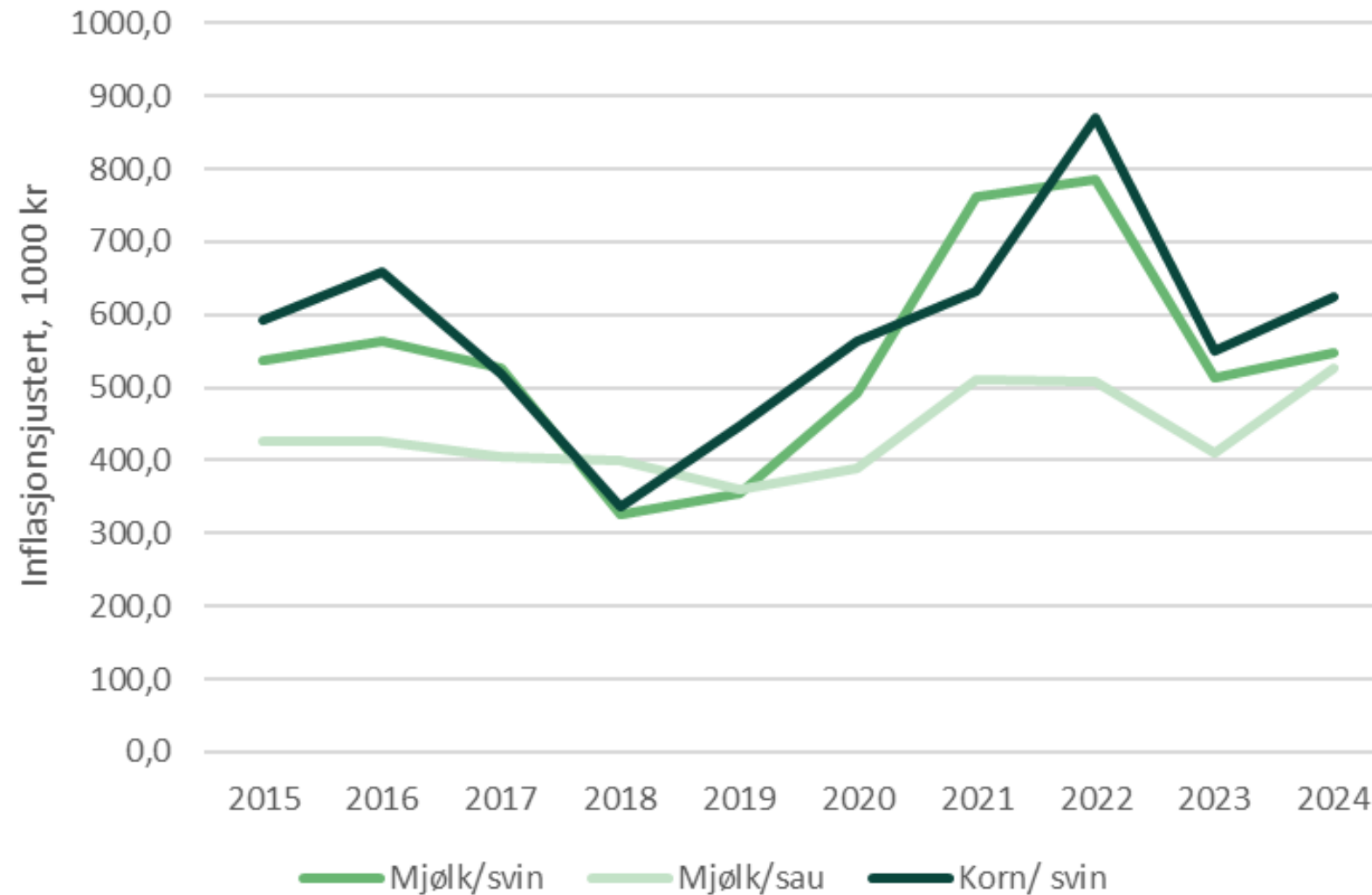
Andre bygder

Produksjonar

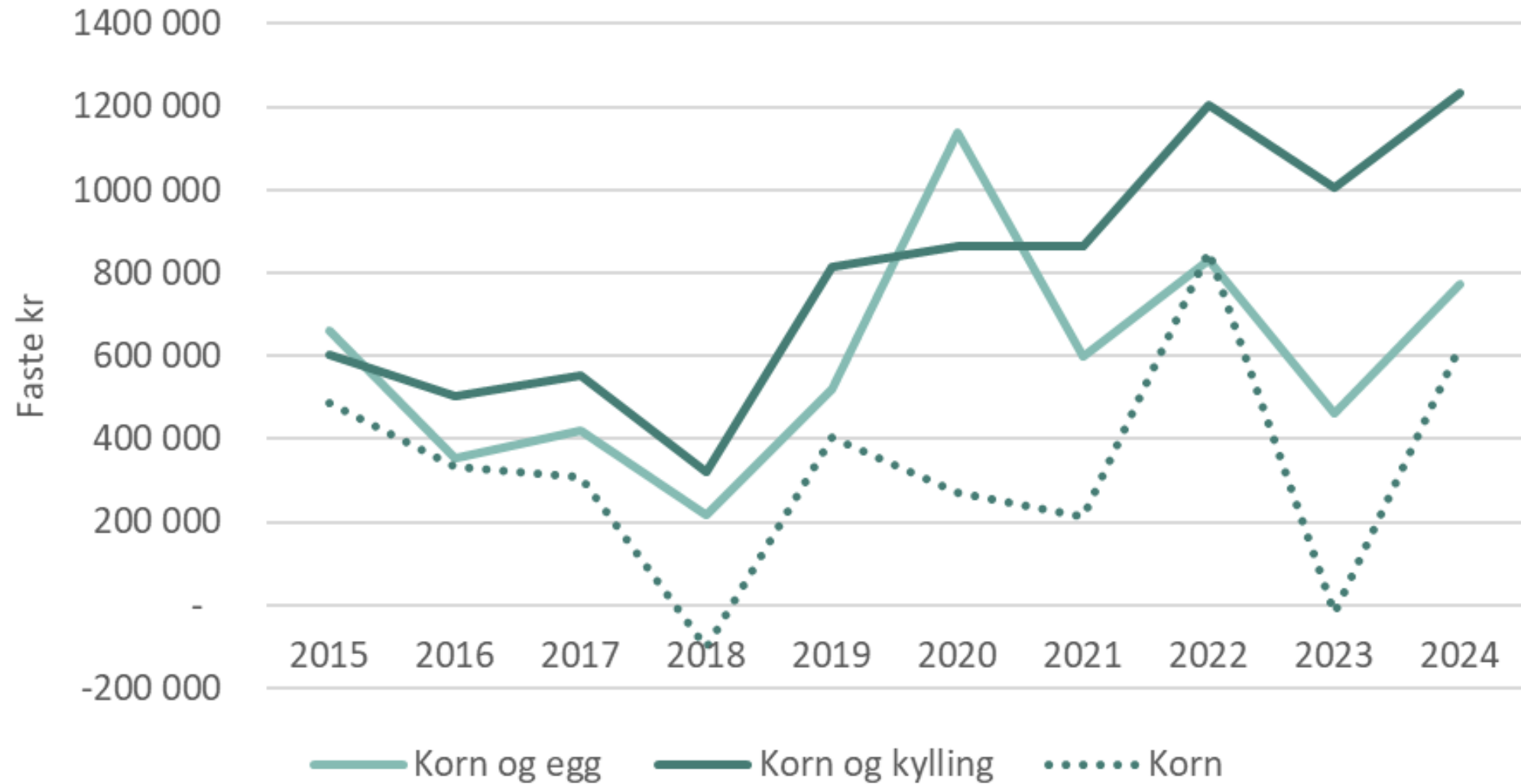
Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, einsidige driftsformer

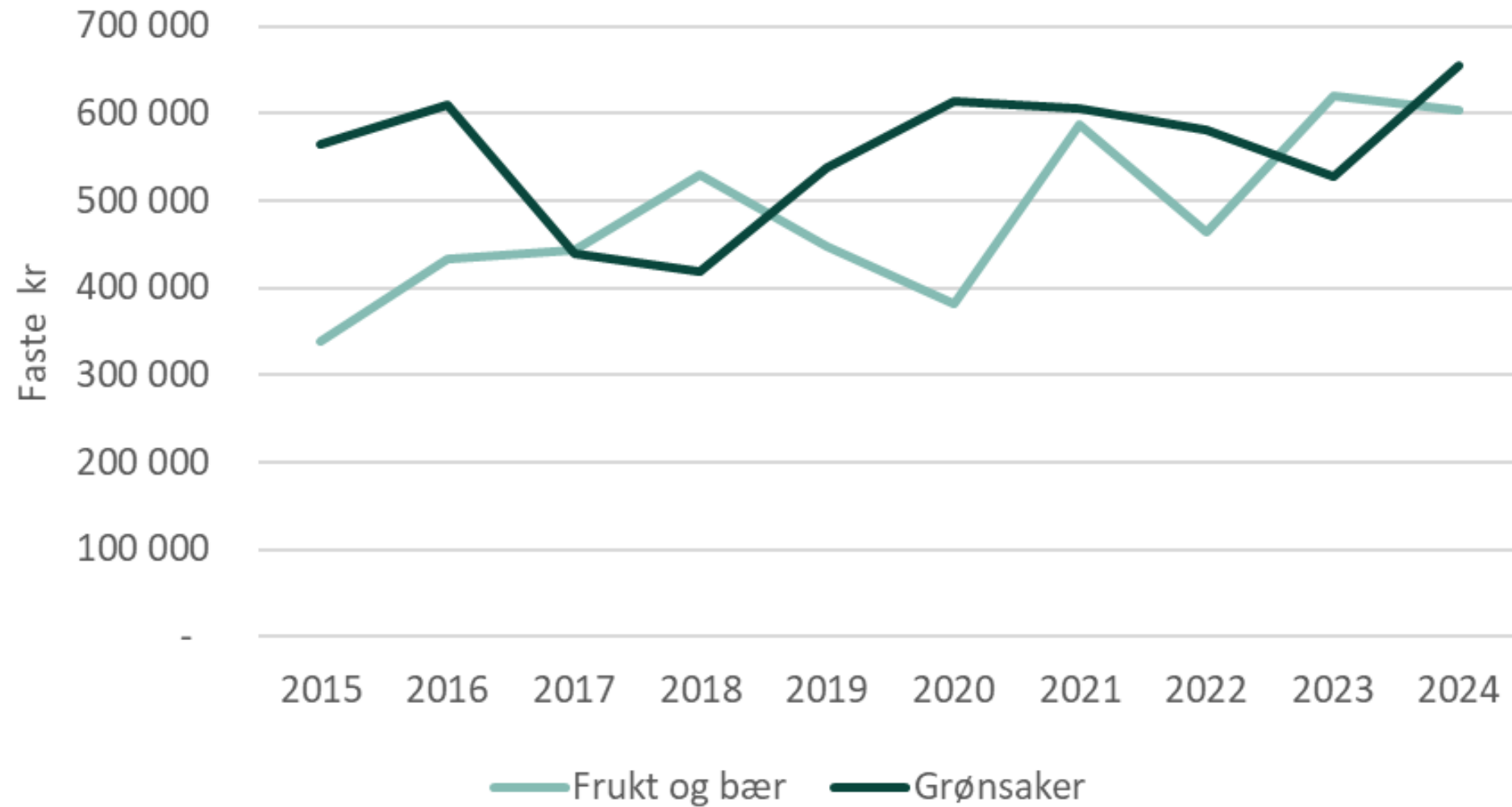
Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, 2024-kroner, kombinerte driftsformer

Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, 2024-kroner, fjørfe og korn

Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, grønsaker og frukt og bær

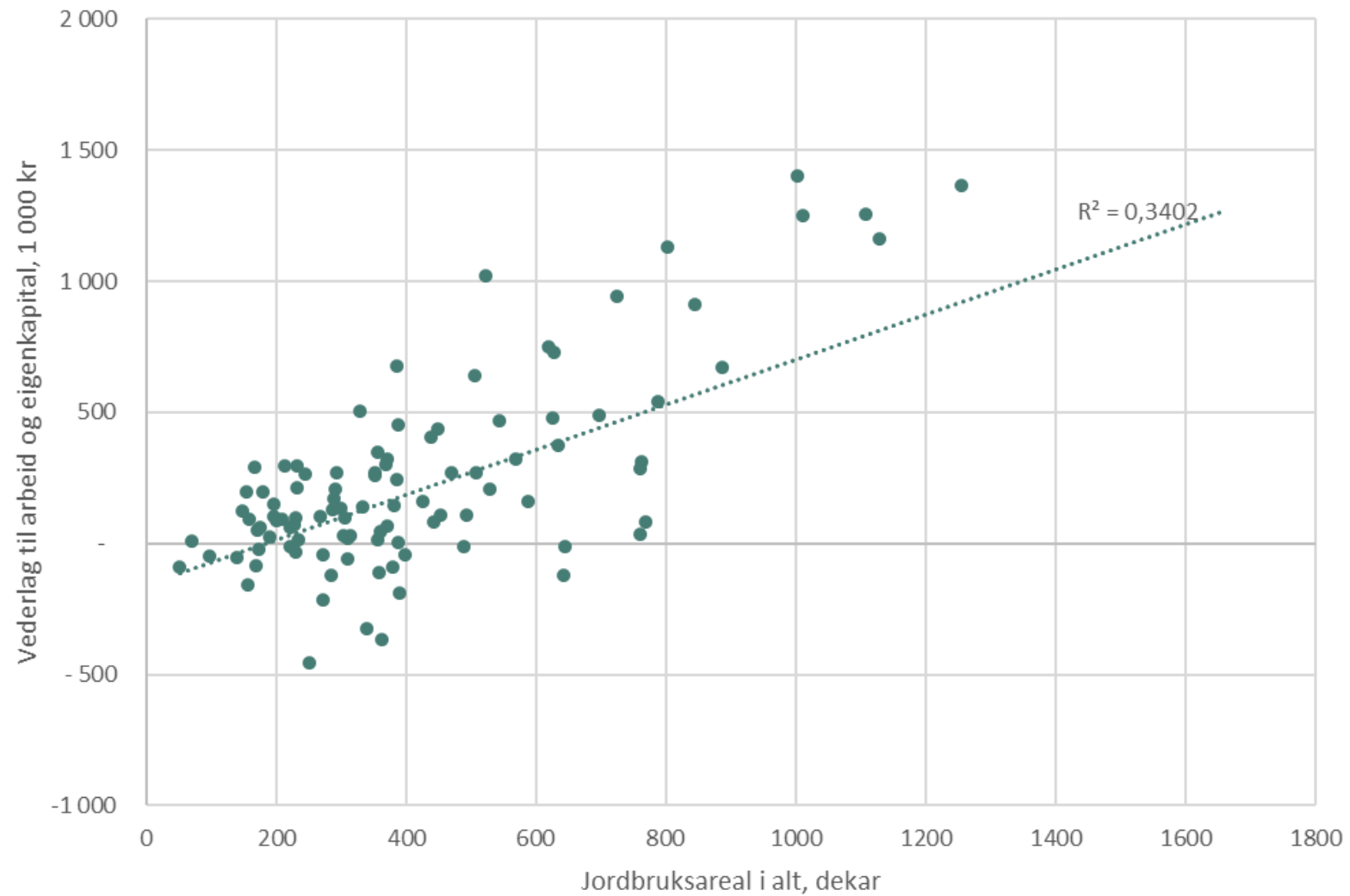
Korn

- 106 bruk med einsidig kornproduksjon
- 456 dekar i gjennomsnitt (+29)
- Stor avlingsøkning, mest på kveite med 61 %, men ikke helt på nivå med toppåret 2022
- Nedgang i pris på både bygg (-5 øre) og kveite (-14 øre)
- Inntekter frå planteproduksjon +55 %
- Nedgang i kostnader til handelsgjødsel og kalk (-16 %)
Variable kostnader i alt -3 %, sum kostnader +8 %
- Renteutgifter +31 %
- 0,4 årsverk
- Driftsoverskot kr 286 500 (kr 32 300 i 2023)
- Vederlag per årsverk kr 623 900 (kr – 17 500 i 2023)

Resultat korn region, vederlag til arbeid og egenkapital, 2024-kr

Variasjon, vederlag til arbeid og egenkapital, korn. 106 bruk

Produksjon av mjølk og storfeslakt

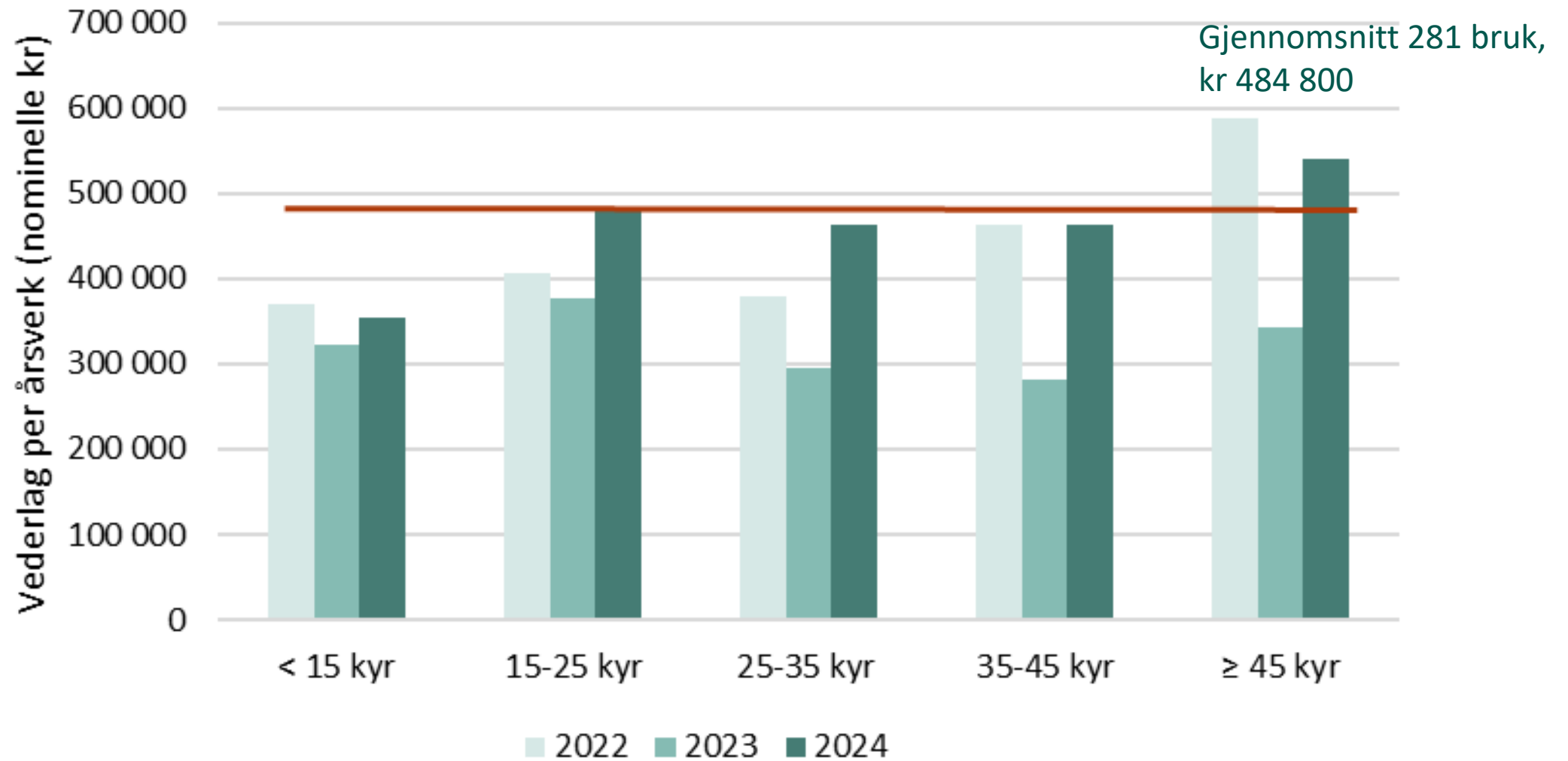
- 281 bruk, fordelt over heile landet
- 34,8 årskyr (+ 2,2), 523 dekar (+ 19)
- Husdyrinntekter + 14 % (2,3 mill. kr), tilskudd + 28 % (1,6 mill. kr)
- Variable kostnader +5 %, faste (før avskr.) + 15 %
- Renter + 24 %
- Arbeid: 2,2 årsverk (+90 timar), fam. 1,5 årsverk
- **Vederlag til arb. og ek pr årsv: kr 484 800 (+150 600, +45 %)**

	Mjølkk	Kjøtt
Produksjon, liter/kg	8 108 kg/årsku, 256 957 liter +26 006)	8021 (-40)
Prisar, kr	6,74 (+0,43)	59,51 (-4,33)

Foto: Heidi Knutsen

Resultat på mjølkebruk etter storleik

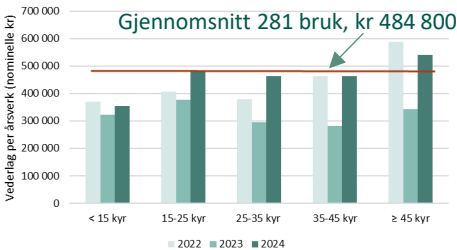
Resultat på mjølkebruk etter storleik

2024

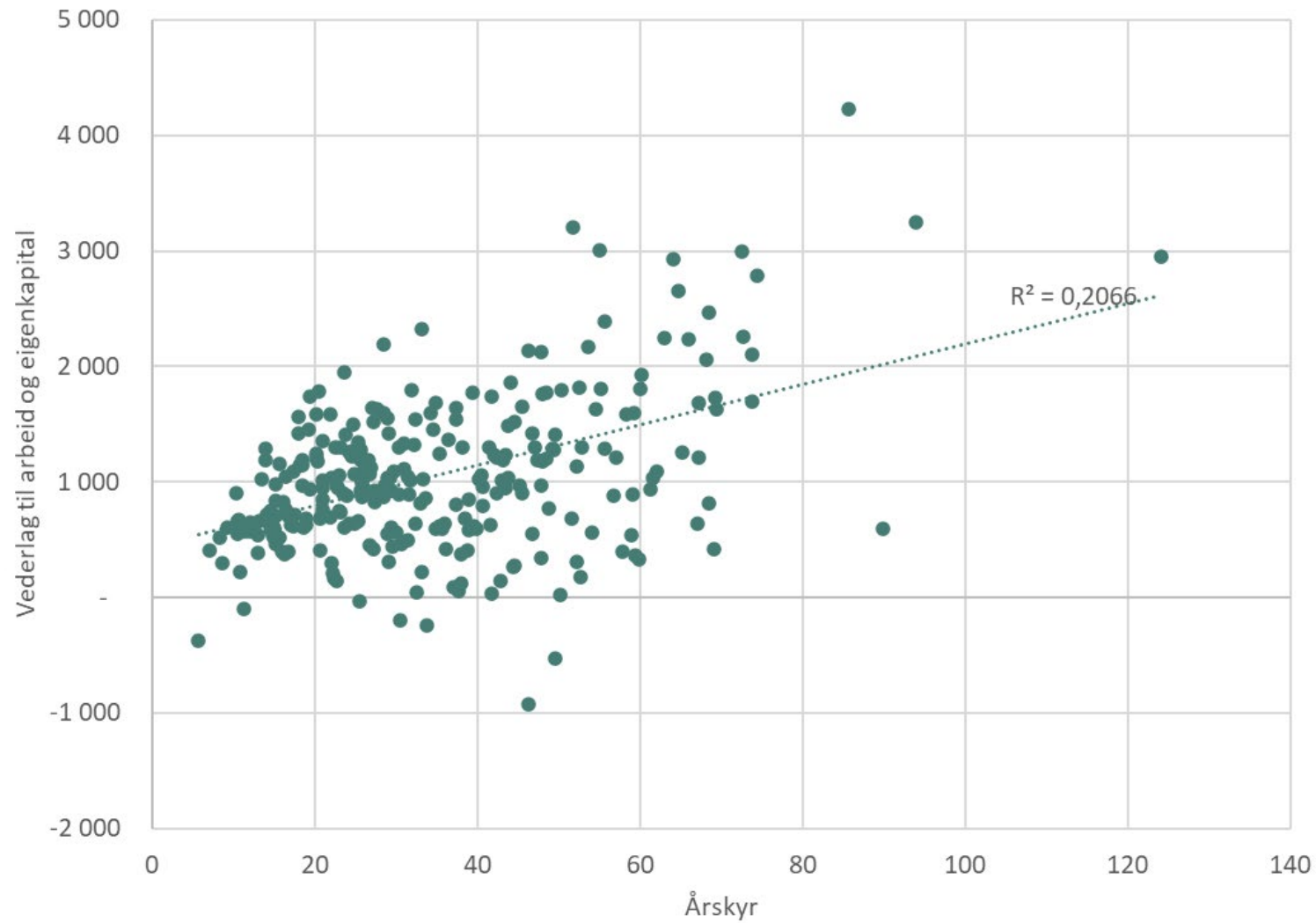
	< 15 kyr	15-25 kyr	25-35 kyr	35-45 kyr	≥ 45 kyr
Tal bruk	29	71	63	44	74
Årskyr	12,0	20,1	29,4	40,2	59,2
Timer/årsku	257	181	137	101	85
Mjølkk/årsku	6 882	7 548	7 872	8 015	8 526
Kjøtt/årsku	225	221	231	199	247
Husdyrinnt./årsku	54 815	61 960	63 941	63 373	69 512
Tilskot/årsku	77 550	66 193	52 881	46 131	40 907
Var. Kost./årsku	35 739	37 293	36 731	35 382	38 219
Faste kostn./årsku	41 159	39 883	35 083	36 747	36 705
Avskr./årsku	11 927	12 190	12 988	13 056	12 015
Gjeld/årsku	206 783	172 989	171 771	199 271	175 531
Driftsover./årsku	45 131	41 765	33 155	25 758	25 248
Vederlag/årsku	49 289	47 082	34 354	25 255	24 961

Endring 2023–2024

	< 15 kyr	15-25 kyr	25-35 kyr	35-45 kyr	≥ 45 kyr
	-4	-13	1	6	4
	-0,1	0,5	0,5	0,5	2,1
	20 -	5 -	2 -	2 -	1
	- 95	31	234	178	406
	- 5 -	7 -	36 -	19 -	13
	406	3 267	2 209	2 806	5 257
	12 144	11 249	6 055	8 898	6 929
	- 162	52 -	2 639 -	1 935	789
	2 736	4 531 -	432	3 587	3 126
	1 400	1 332	192	92	99
	48 995	23 813 -	32 364 -	827	5 248
	8 956	9 784	11 355	9 773	8 923
	7 928	9 082	12 153	9 507	8 788

Variasjon, vederlag til arbeid og egenkapital, mjølk

Sauehald

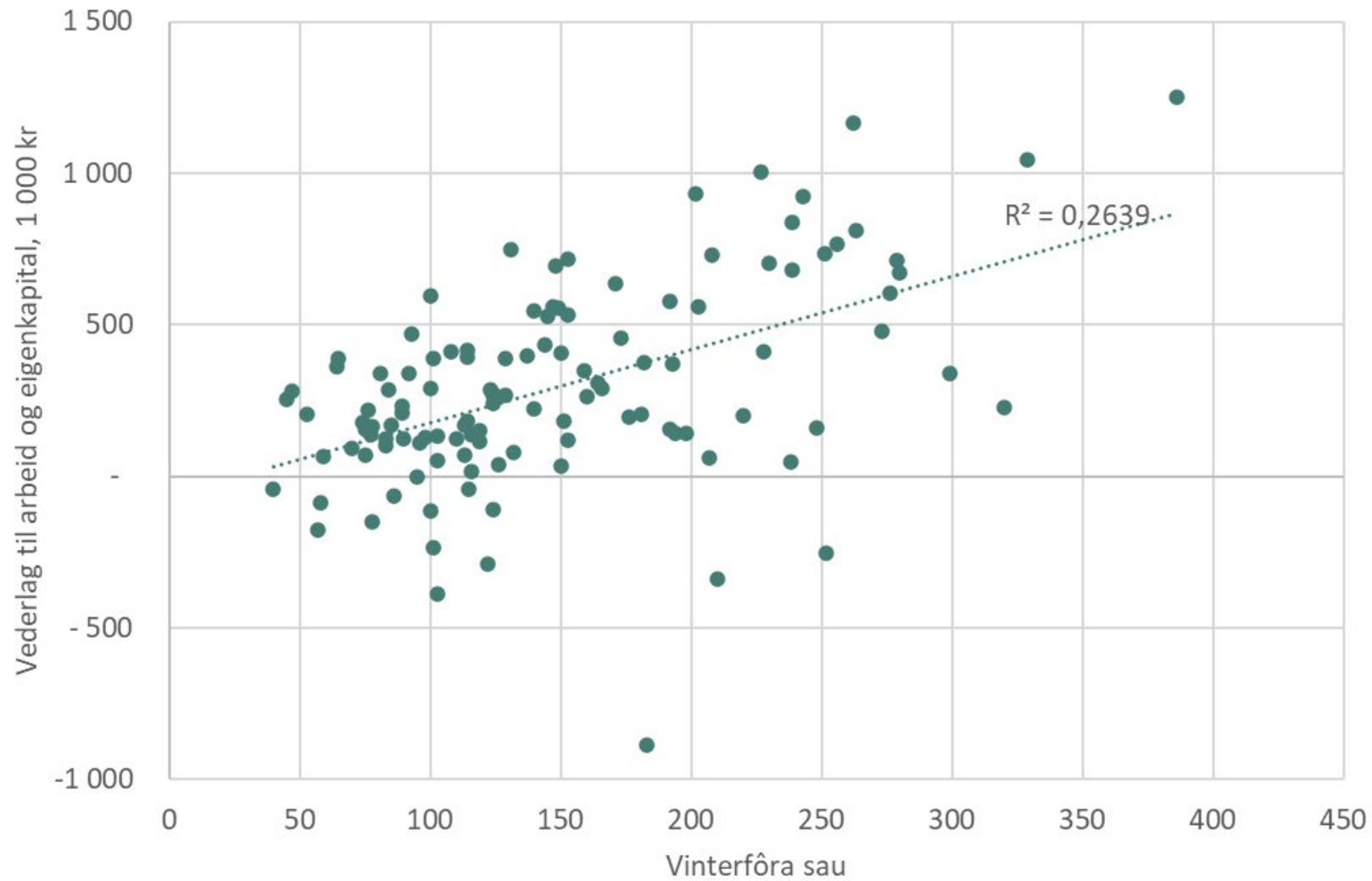
- 126 bruk
- 149 vinterfôra sau (-2), 282 dekar (± 0)
- 27 kg kjøtt per vfs (-2)
- Husdyrinntekter -4 %, tilskot +9 % => Prod.innt +5 %
- Variable kostnader -5 %, faste + 11 %, renteutgifter +19 %
- Uendra arbeidsinnsats 1,2 årsverk, herav fam. 1 årsverk
- **Vederlag til arbeid og egenkapital per årsv. kr 242 100 (+11 400, +5 %)**

	Sau	Lam
Produksjon kjøtt, kg	771 (-106)	3283 (-167)
Prisar, kr	26,01 (-3,41)	65,07 (+1,59)

Foto: Heidi Knutsen

Variasjon, vederlag til arbeid og egenkapital, sau

Storfekjøtt (ammeku)

- 87 bruk, 466 dekar
- 25,2 ammekyr, 7862 kg kjøtt
- Pris kjøtt 65,65
- Husdyrinntekter utgjør 34 % av produksjonsinntektene og tilskudd 57 %
- Variable kostnader per ammeku: kr 18 800
- Faste kostnader per ammeku: kr 27 700
- Arbeidsinnsats, 1,2 årsverk, herav familien 0,9 årsverk
- **Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk kr 246 400**

Storfekjøt (ammeku) paneldata 2023–2024

Foto: Heidi Knutsen

	Endring frå	
	2024	2023
Tal bruk	79	
Areal, dekar	440	1 %
Tal ammekyr	25,5	2 %
Kg kjøt	8 150	2 %
Pris kjøt	65,91	-6 %
	1000 kr	
Husdyrinntekter	634,3	-1 %
Tilskot	1 003,5	6 %
Inntekter frå planteprod. og andre inntekter	164,8	26 %
Sum produksjonsinntekter	1 802,6	5 %
Variable kostnader	496,4	-6 %
Faste kostnader	730,9	9 %
Avskriving	239,9	6 %
Sum kostnader	1 467,3	3 %
Driftsoverskot	335,3	17 %
Vederlag til arbeid og eigenkap. per årsverk	252,4	10 %
Arbeidsinnsats, årsverk à 1845 timar	1,2	0 %

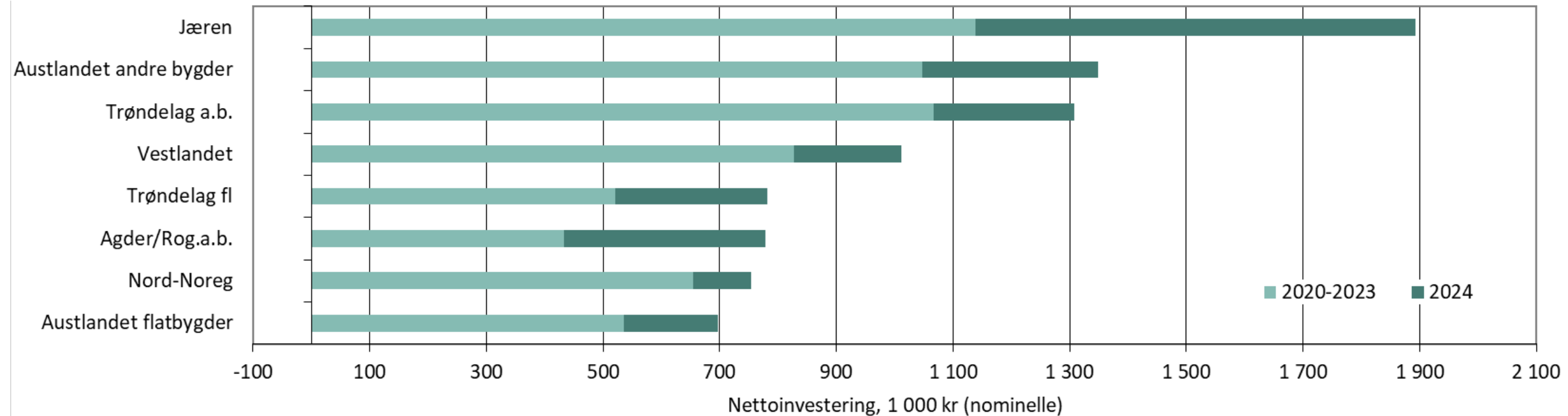
Investeringar i jordbruket

Nettoinvesteringar – regionar, 2024

2023:
kr 229 800

	Austl.fl.	Austl. ab.	Jæren	Agder/ Rog. ab.	Vestlandet	Tr.lag fl.	Tr.lag ab.	Nord-Noreg	Landet
Areal	117 000	17 000	83 000	94 000	32 000	51 000	54 000	40 000	60 000
Bygning	-63 000	146 000	485 000	145 000	53 000	118 000	62 000	-100 000	74 000
Maskin	88 000	53 000	-19 000	26 000	63 000	15 000	88 000	77 000	56 000
Kvote	18 000	85 000	205 000	80 000	37 000	78 000	36 000	83 000	67 000
Sum	160 000	301 000	754 000	345 000	185 000	261 000	240 000	99 000	257 000

Nettoinvesteringar – regionar, 2020–2024

Skog

Gardsskogbruket i 2024

- Driftsoverskot frå skog kr 47 300 (+ 51 %) i gjennomsnitt for alle 932 bruk.
- Høgast driftsoverskot i andre bygder på Austlandet (kr 141 000)
- Det meste av avverking vert utført av entreprenør
- Skogbruket stod for 2,7 % av dei samla inntektene til brukarfamilien i 2024, 0,5 prosentpoeng meir enn i 2023

Foto: Heidi Knutsen

TET

Tilleggsnæring

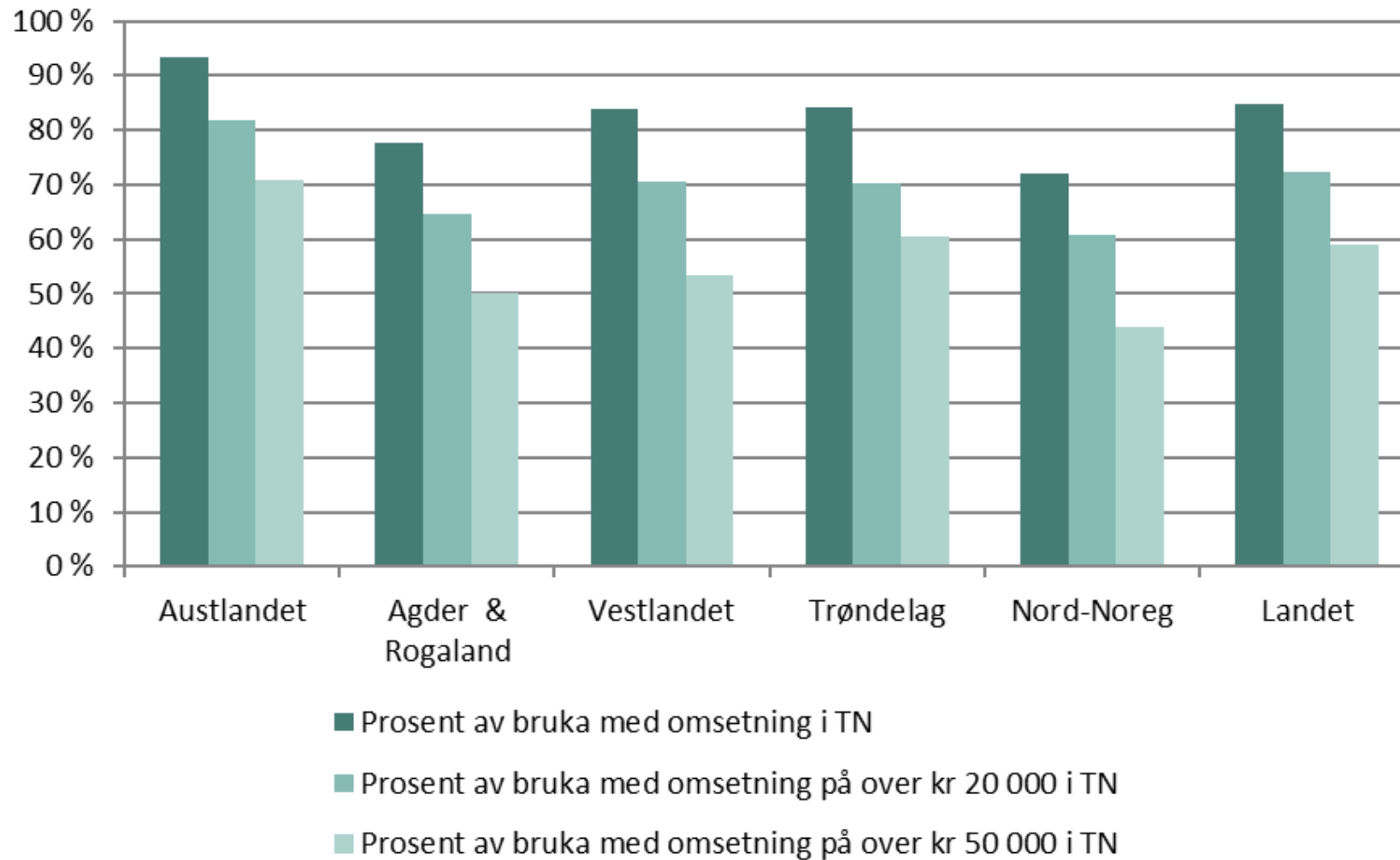

Tilleggsnæringar

- Næring utanom jord- og skogbruk som er basert på brukets ressursar
- Inndelt i:
  - Utleige av areal og bygningar
  - Maskinkjøring
  - Vareproduksjon/ foredling
  - Utmarksnæring
  - Landbruksrelatert reiseliv (turisme)
  - Anna tenesteyting
  - Anna biologisk produksjon

Frekvens tilleggsnæring

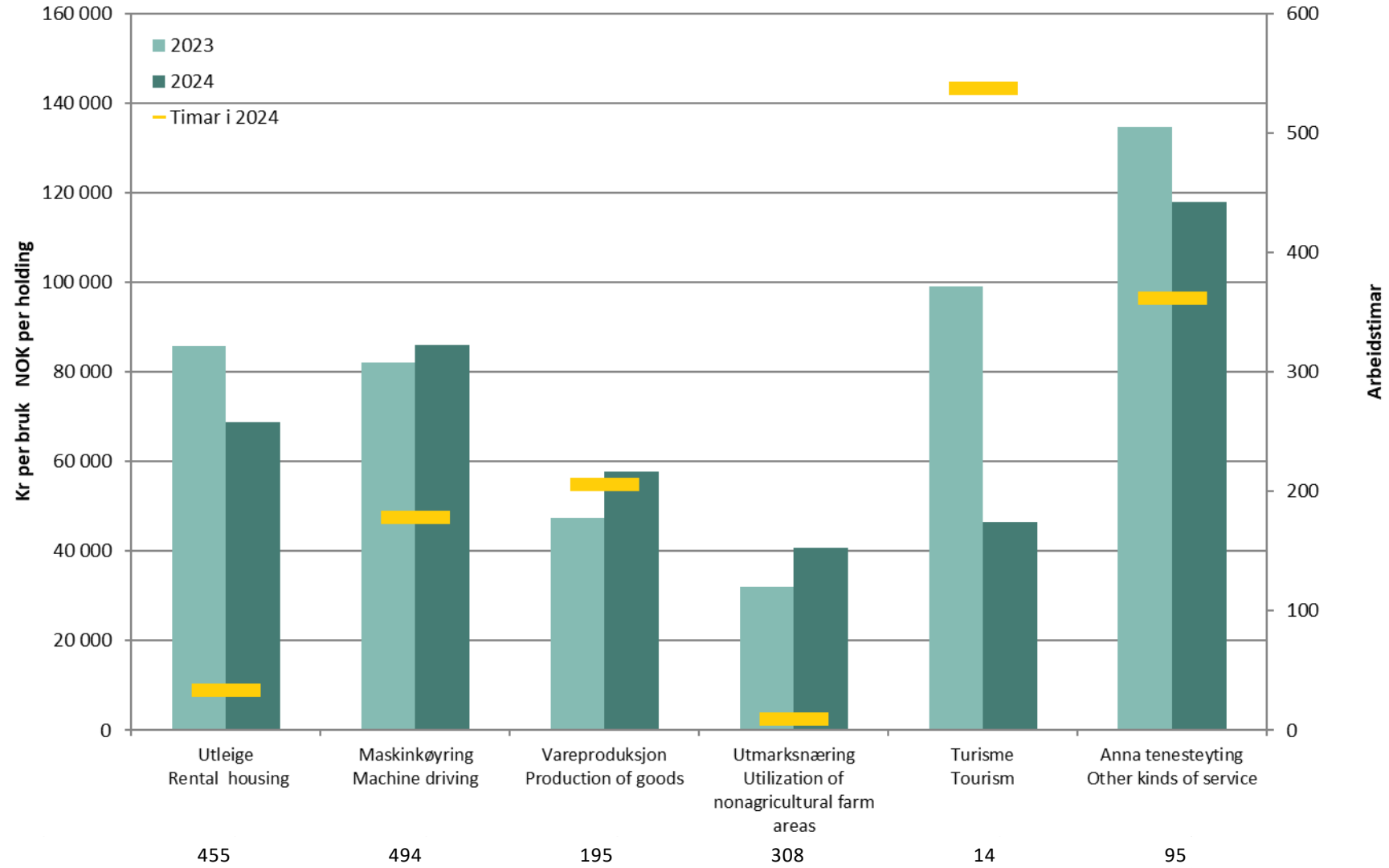

86 prosent av bruka i driftsgranskingane hadde inntekt frå tilleggsnæring i 2024

75 prosent hadde over kr 20 000 i omsetning

61 prosent hadde over kr 50 000 i omsetning

Driftsoverskot og arbeid i tilleggsnæring

Skatt

Jordbruksfrådrag

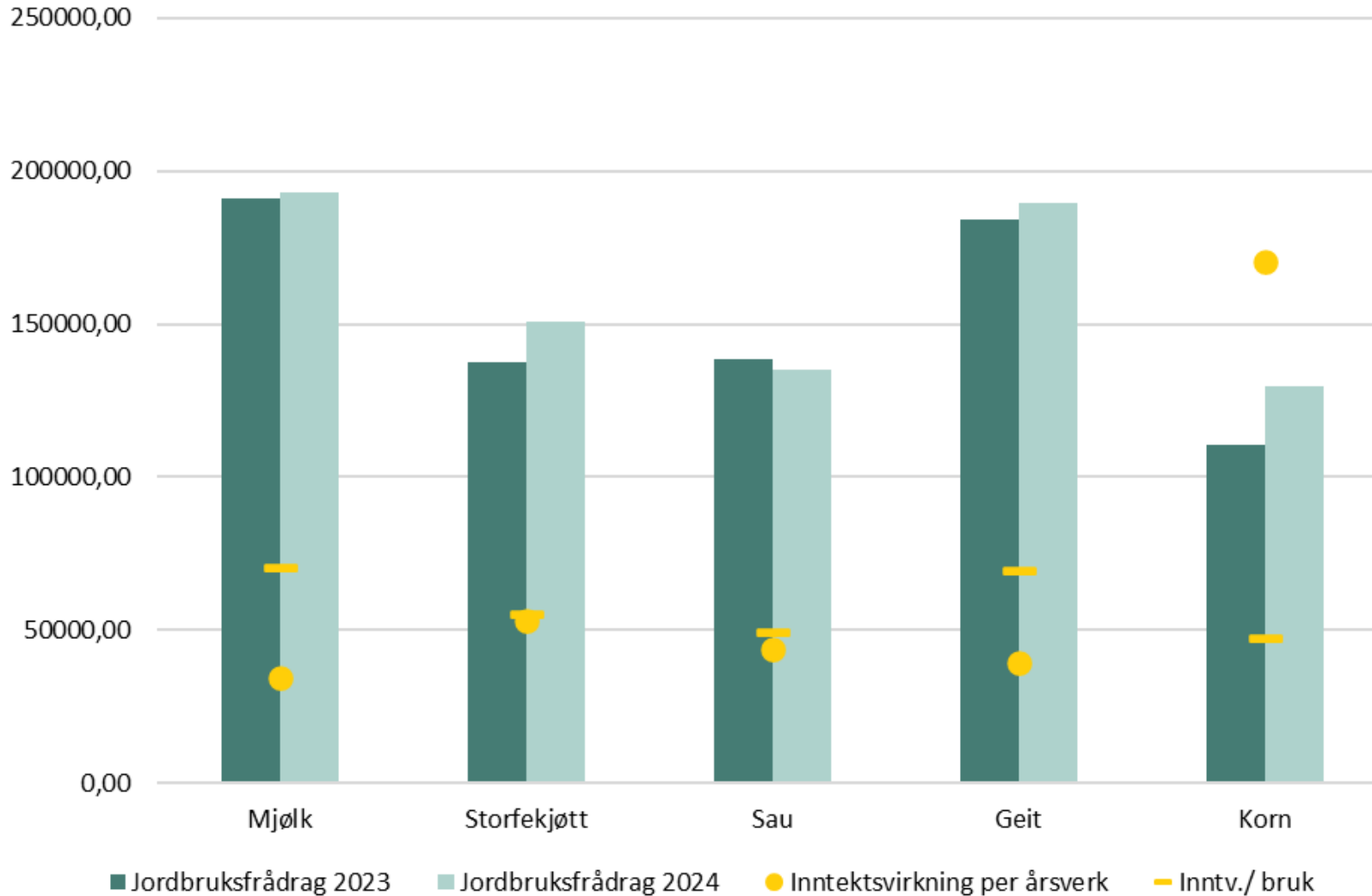
- Maks frådrag auka til kr 195 000 i 2022, uendra etter det
- Oppnådd jordbruksfrådrag kr 167 700 (+ 2 %)
- Inntektsverknad per bruk kr 61 200

(utvikling frå året før i parentes)

- Maks frådrag → 68 % (+ 3 pp.)
- 0 i jordbruksfrådrag → 6 % (- 1 pp.)

Høgst på Jæren, lågast på Austlandet

Jordbruksfrådrag og inntektsverknad

Landet:

- Kr 61 200 per bruk
- Kr 36 300 per årsverk

Ytterpunkt per årsverk:

- Trøndelag flatb.: Kr 44 300 per årsverk
- Jæren: Kr 28 600 per årsverk

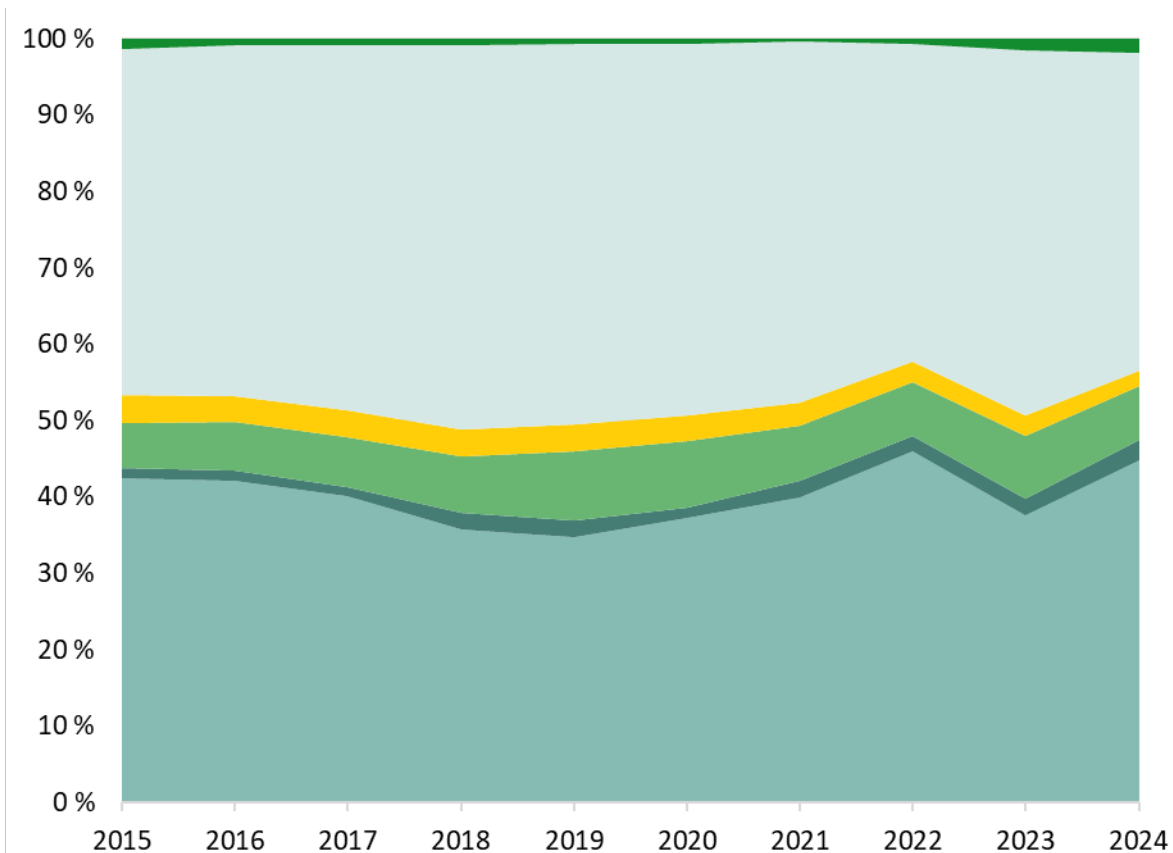
Totaløkonomi

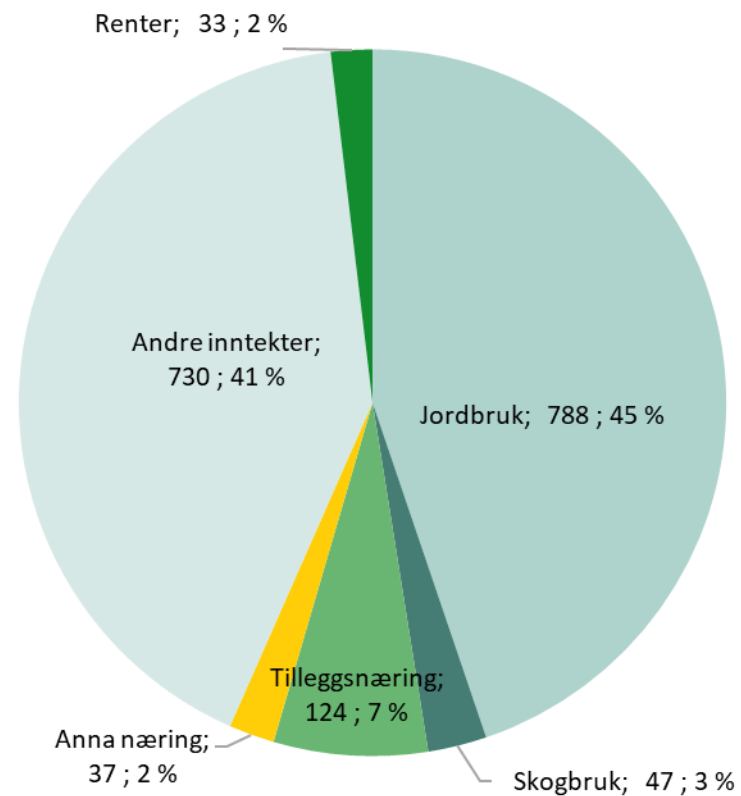
Nettoinntekt for brukerfamilien

- Nettoinntekt er sum av all inntening med frådrag for gjeldsrenter og kår
- I gjennomsnitt for alle var nettoinntekta 1,47 mill. kr (+ 264 000, +22 %)
- Høgast på flatbygdene på Austlandet med 1,65 mill. kr (+31 %), lågast i Nord - Noreg 1,28 mill. kr (+32 %)
- Nedgang for dei minste bruka (i areal), auke for alle andre storleiksgrupper og mest for dei største bruka
- Det er i gjennomsnitt ca. 1,8 personer bak nettoinntekta

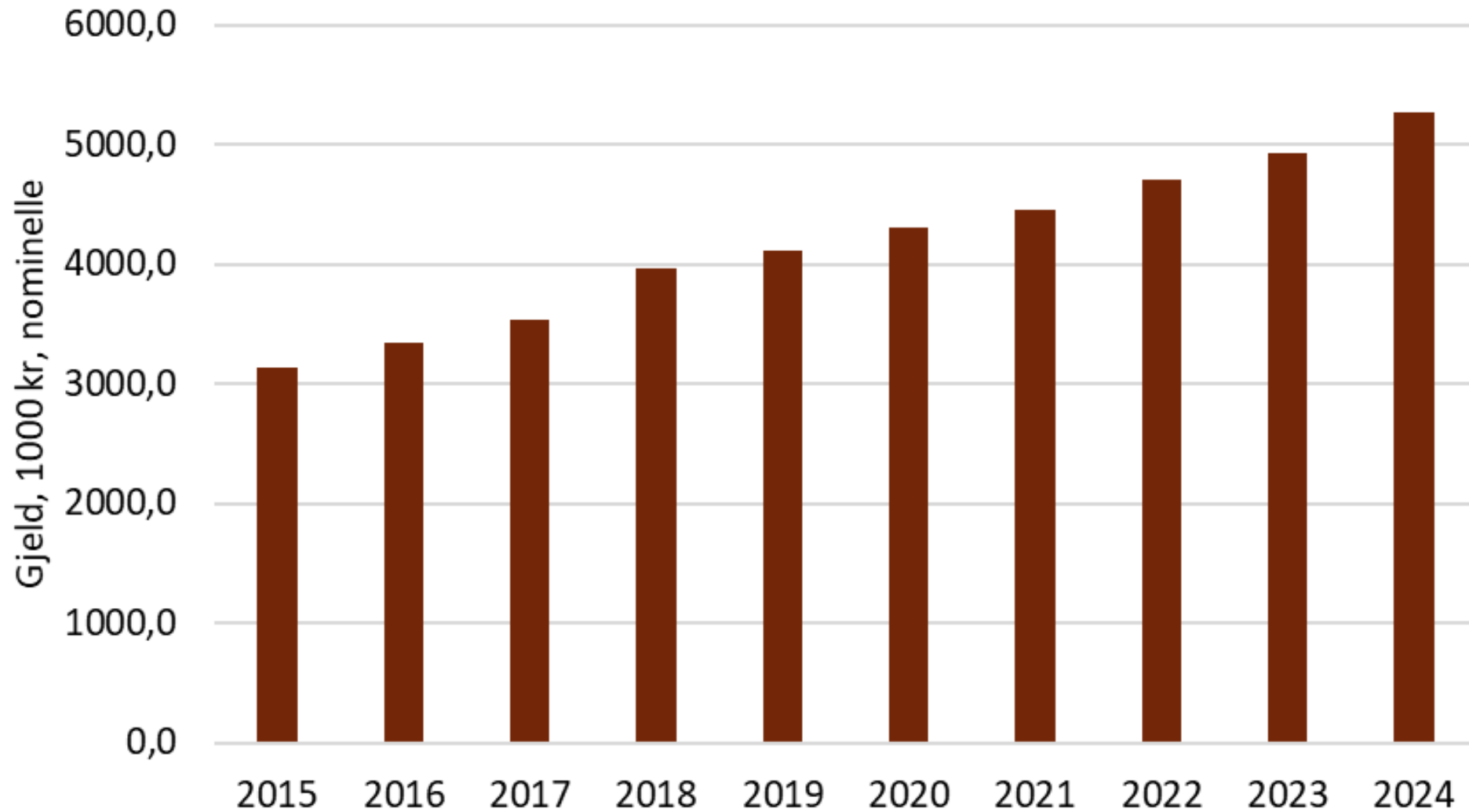
Samansetning av inntekt

2024
1 000 kr og prosent

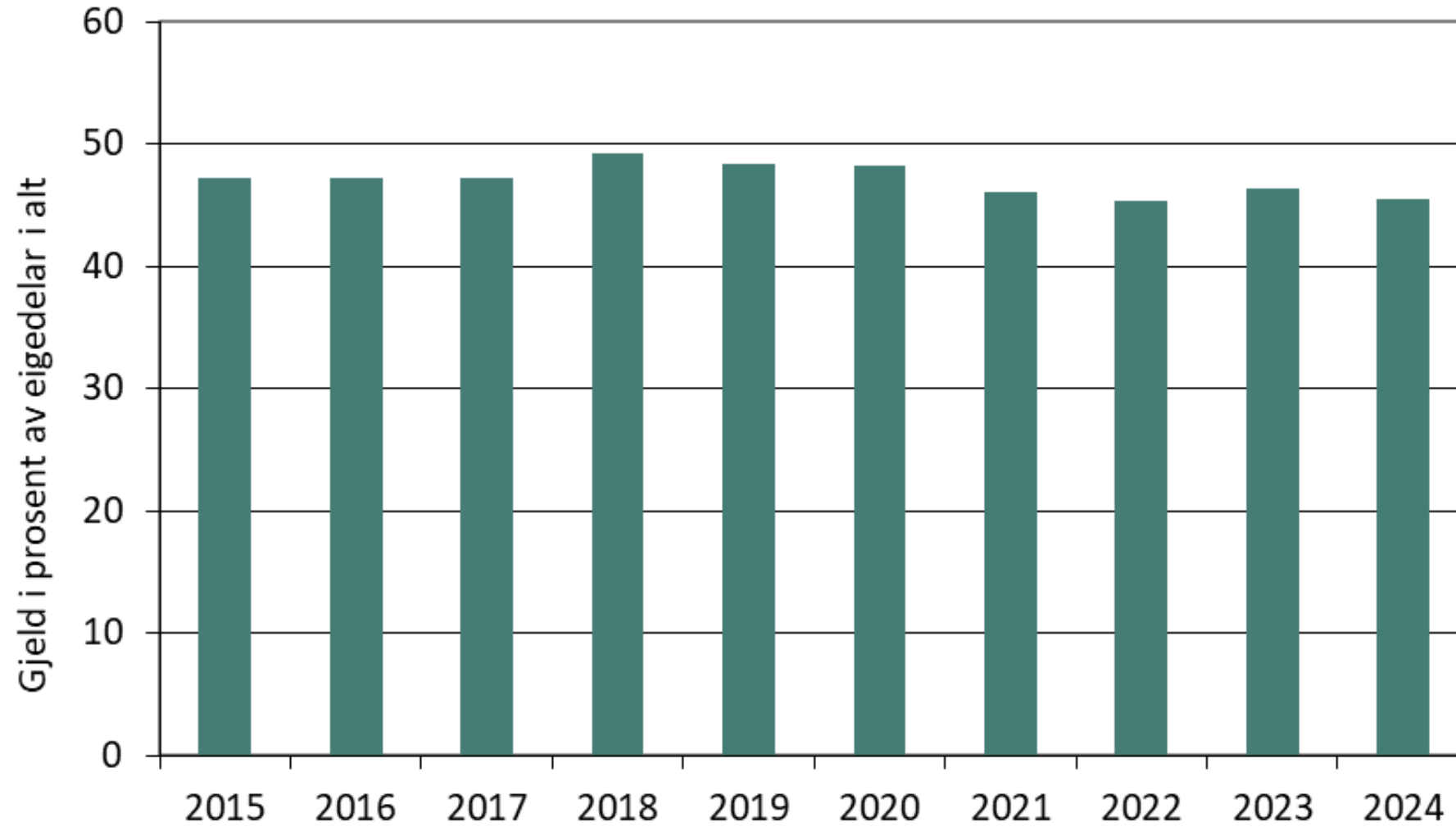

Gjeld per bruk 2015–2024 (ikkje inflasjonsjustert)

Gjeld 2024: 5,3 mill.
kr, +7 %

Gjeldsprosent

Oppsummering 2024

- Avlingsauke for korn og auke i mengde omsett mjølk
- Stor auke i inntekter frå planteproduksjon, men også auke i husdyrinntekter og tilskot
- Kostnadene til handelsgjødsel og kalk gjekk ned, og moderat auke for andre viktige innsatsfaktorar
- Auke i gjeld og auka renteutgifter
- Høge nettoinvesteringar
- Auke i jordbruksinntekta for alle viktige driftsformer, men framleis lågast for produsentane av storfe- og sauekjøt

Foto: Heidi Knutsen

Foto: Heidi Knutsen

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NIBIO_no

NIBIO.no

NIBIO_no

www.nibio.no